

**2022KO MARTIAREN 30EKO KONTROLERAKO
BATZAR NAGUSIAREN BATZAR-EGUNKARIA
(ITZULPENA)**

**DIARIO DE SESIONES DE LA SESIÓN PLENARIA DE
CONTROL DE FECHA 30 DE MARZO DE 2022
(TRADUCCIÓN)**

AURKIBIDEA

Orrialdea

- Batzarra hasi da.....	4
- BIGARREN IDAZKARI jaunak gai-zerrendako lehenengo puntua irakurri dau: “Europako funtsen betearazpenaren gaineko kontrola eta jarraipena.”	4
- Talde Berezia-Partido Popular Bizkaiako Andrade Aurrecoechea batzarkide jaunak hartu dau berbea	4
- Herri Administrazioarako eta Erakunde Harremanetarako foru diputatu Etxanobe Landajuela andreak hartu dau berbea.....	6
- Talde Berezia-Partido Popular Bizkaiako Andrade Aurrecoechea batzarkide jaunak hartu dau berbea.....	9
- Herri Administrazioarako eta Erakunde Harremanetarako foru diputatu Etxanobe Landajuela andreak hartu dau berbea.....	10
- BIGARREN IDAZKARI jaunak gai-zerrendako bigarren eta hirugarren puntuak irakurri dauz: “Egungo egoera ekonomikoaren aurrean Aldundiak hartuko dituen neurriak.” eta “Errusiaren eta Ukrainaren arteko gerreak Bizkaiko herritarrei eta produkzino-sektoreari eragindako ondorioak arintzeko abian jarri beharreko neurriak.”	12
- EH Bildu taldeko Ilardia Olangua batzarkide andreak hartu dau berbea	12
- Elkarrekin Bizkaia taldeko De Madariaga Martín batzarkide andreak hartu dau berbea	15
- Ahaldu Nagusi Rementeria Maiz jaunak hartu dau berbea	18
- EH Bildu taldeko Ilardia Olangua batzarkide andreak hartu dau berbea	23
- Elkarrekin Bizkaia taldeko De Madariaga Martín batzarkide andreak hartu dau berbea	24
- Ahaldu Nagusi Rementeria Maiz jaunak hartu dau berbea	25
- BIGARREN IDAZKARI jaunak gai-zerrendako laugarren puntua irakurri dau: “Adineko egoitzetako Bizikidetz Unitateak.”.....	28
- EH Bildu taldeko Duque Santacoloma batzarkide andreak hartu dau berbea	28
- Gizarte Ekintzako foru diputatu Murillo Corzo jaunak hartu dau berbea	31
- EH Bildu taldeko Duque Santacoloma batzarkide andreak hartu dau berbea	34
- Gizarte Ekintzako foru diputatu Murillo Corzo jaunak hartu dau berbea	35

- BIGARREN IDAZKARI jaunak gai-zerrendako bosgarren puntua irakurri dau: “Bizi dogun egoera ekonomikoa arintzeko Bizkaian hartu beharreko neurriak.” 37
- Talde Berezia-Partido Popular Bizkaiako Martínez Fernández batzarkide andreak hartu dau berbea..... 37
- Ahaldu Nagusi Rementeria Maiz jaunak hartu dau berbea 38
- Talde Berezia-Partido Popular Bizkaiako Martínez Fernández batzarkide andreak hartu dau berbea..... 38
- Ahaldu Nagusi Rementeria Maiz jaunak hartu dau berbea 39
- LEHENDAKARI andreak gai-zerrendako seigarren puntua irakurri dau: “Metro Bilbaoren zerbitzuen maiztasuna murriztea.” 40
- Elkarrekin Bizkaia taldeko Lobato Pascual batzarkide jaunak hartu dau berbea 40
- Ahaldu Nagusi Rementeria Maiz jaunak hartu dau berbea 41
- Elkarrekin Bizkaia taldeko Lobato Pascual batzarkide jaunak hartu dau berbea 41
- Ahaldu Nagusi Rementeria Maiz jaunak hartu dau berbea 42
- LEHENDAKARI andreak gai-zerrendako zazpigarren puntua irakurri dau: “Gorabideren Sopuertako egoitzako egoiliar batzuen lekualdatzea.” 43
- EH Bildu taldeko Duque Santacoloma batzarkide andreak hartu dau berbea 43
- Gizarte Ekintzako foru diputatu Murillo Corzo jaunak hartu dau berbea 44
- EH Bildu taldeko Duque Santacoloma batzarkide andreak hartu dau berbea 45
- Gizarte Ekintzako foru diputatu Murillo Corzo jaunak hartu dau berbea 45
- BIGARREN IDAZKARI jaunak gai-zerrendako zortzigarren puntua irakurri dau: “Bizkaiko Eskola Kirolerako haurren ongizate eta babes plana.” 46
- EH Bildu taldeko Isuskiza Arana batzarkide jaunak hartu dau berbea 46
- Euskara, Kultura eta Kiroleko foru diputatu Bilbao Ibarra andreak hartu dau berbea 47
- EH Bildu taldeko Isuskiza Arana batzarkide jaunak hartu dau berbea 48
- Euskara, Kultura eta Kiroleko foru diputatu Bilbao Ibarra andreak hartu dau berbea 49

- BIGARREN IDAZKARI jaunak gai-zerrendako bederatzigarren puntua irakurri dau: “EAEko Gizarte Zerbitzuen Legean aurreikusitako zehapenen eraginkortasuna eta egokitasuna.”	50
- Elkarrekin Bizkaia taldeko Fernández Medrano batzarkide jaunak hartu dau berbea	50
- Gizarte Ekintzako foru diputatu Murillo Corzo jaunak hartu dau berbea	51
- Elkarrekin Bizkaia taldeko Fernández Medrano batzarkide jaunak hartu dau berbea	52
- Gizarte Ekintzako foru diputatu Murillo Corzo jaunak hartu dau berbea	53
- BIGARREN IDAZKARI jaunak gai-zerrendako hamargarren puntua irakurri dau: “Bizkaibuseko autobusen mantentzea eta fidagarritasuna.”	53
- EH Bildu taldeko Méndez Urigoitia batzarkide jaunak hartu dau berbea	54
- Garraioak eta Mugikortasun Jasangarria Sustatzeko foru diputatu Gómez Viar jaunak hartu dau berbea	54
- EH Bildu taldeko Méndez Urigoitia batzarkide jaunak hartu dau berbea	55
- Garraioak eta Mugikortasun Jasangarria Sustatzeko foru diputatu Gómez Viar jaunak hartu dau berbea	56
- Batzarra amaitu da.....	57

2022ko martiaren 30eko batzarra
goizeko 09:30ean hasi da.

Se inicia la sesión del 30 de marzo
de 2022 a las 09:30 horas.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Buenos días, señoras y señores. Bienvenidos/as a esta Sesión Plenaria. Señor Diputado General, señoras y señores diputadas/os, estimadas y estimadas junteras/os, y a todas las personas que van a seguir esta sesión vía streaming, lo dicho, buenos días y gracias por estar hoy también con nosotros/as. Para comenzar con el Orden del Día, el primer punto es del siguiente tenor literal.

El Sr. **SECRETARIO SEGUNDO / BIGARREN IDAZKARI**
jaunak:

1.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Interpelación
([R.E.11/E/2022/0000445](#))

Autor: Andrade Aurrecoechea, Eduardo
(GM/TB-PPB)

Asunto: Control y seguimiento de la ejecución de los fondos europeos.

Documento Principal:
([R.E.11/E/2022/0000445](#))

Boletines: [Admisión a trámite](#) (83A)

Expediente: ([11/B/18/0003233](#))

1.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Itauna
([11/E/2022/0000445SE](#))

Egilea: Andrade Aurrecoechea, Eduardo
(GM/TB-PPB)

Gaia: Europako funtsen betearazpenaren gaineko kontrola eta jarraipena

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2022/0000445SE](#))

Aldizkariak: [Izapidetzeko onartzea](#) (83A)

Espedientea: ([11/B/18/0003233](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Es el turno del juntero que ha presentado la iniciativa. Por tanto, señor Andrade Aurrecoechea, tiene usted la palabra.

El Sr. **ANDRADE AURRECOECHEA** jaunak: Eskerrik asko, Mahaiburu andrea. Egun on guztioi.

Next Generation funtsak. Duda barik, azken aldian gehien aitatu dan kontzeptuetako bat da. Dakizuenez, 2020ko bagilean, Kontseilu Europarrak ezohiko suspertze-tresna hori adostu eta 750.000 milioi eurogaz hornidu eban Estadu kide guztiei bideratzeko.

Ondorio bikotxagaz sortu ziran: pandemiaren ondoren Europako ekonomiak suspertzeko eta, batez be, gure ekonomien egiturazko eraldaketarako. Espainiaren kasuan, Europak 140.000 milioi euro baino gehiago bideratuko dauz 2021etik

2026ra. Horreetatik, 70.000 milioi itzuli behar bako laguntzak izango dira, 2021 eta 2023 bitartera emongo diranak.

Zenbateko handiak dira, bai, baina batzuetan, bizitzan jazoten dan lez, ez deusagu erreparau behar gastauko dogun zenbatekoari bakarrik, ezpada zelan gastauko dogun, zein proiektutan, eta proiektu horreek aukeratu diran ereari be arretaz begiratu behar deusagu.

Eta horri jagokonez, Rementeria jauna, zure gobernuak badauka zer hobetu. Hasiara-hasieratik, suspertze-planak partaidetza-sistema baten bidez idatziko ziralakoan egoan Europako legegilea, partaidetza-sistema horretan interes-talde desbardinek euren kolektiboen interesen alde jokatu egien. Hori ez da horrelan izan. Foru Gobernuak ez dau garatu partaidetza hori bideratzeko mekanismo egokirik. Izan be, Suspertze Planaren diseinuan ez dabe parte-hartze aktiborik izan ez gizarte zibilak, ez sektore pribaduak, ez administrazino publikoek, ez toki-erakundeek.

Gure ustez, Europako funtsei etekinik handiena aterateko administrazinoen eta enpresen arteko lankidetzeta publiko-pribadua abiarazo behar zan, era horretan inbersino pribadua sustatu eta biderkatu ahal izateko eta euren zeregin ekonomiko eta soziala esponentzial bihurtzeko.

Enpresa txiki eta ertainen sektoreak be ez dau parte hartu funtsen plana egiteko prozesuan. Espainian enpresa txikiek eta ertainek enpleoaren bi heren sortzen dabe, eta BPGaren aberastasuna be proporzino berean.

Gure ustez, Foru Gobernuak ez da egon egoereak eskatzen dauen mailan, eta aukerea galdu da protagonismo politikoaren nahia alboratzeko eta Ganbera hau osotzen daben taldeakaz behintzat modu zabalean berba egiteko.

Eta zentzun horretan, Batzar Nagusietako talde politiko lez, eta bizkaitarren ordezkari lez, tristeaz esan behar dot, Rementeria jauna, proiektuak aukeratzeko orduan zure Foru Gobernuak oposizinoko talde bakar baten laguntzea be ez dauela izan, eta hori benetan penagarria da. Izan be, gaurko egunean, ez dakigu nogaz batzartu zaran edo nogaz probau dozun diruz lagundutako proiektu guztien egokitasuna. Itxura guztien arabera, ostera be, Gobernuak jaunok, zeuok prestau eta zeuok jan dozue. Eta autortu behar dot egundoko penea dala, seguru nago-eta orokorrean adostasun handia dagoana lortu beharreko helburuari jagokonez, baina, lehen esan deusudan lez, ezin gara ezelan be ados egon orain arte funts horreek kudeatu diran ereagaz.

Izan be, batez be proiektu estrategikoen kasuan gobernantza-eredua eta parte-hartzea eskatzen dozuez eten barik estadian, baina kudeaketa-sistema horri muzin egiten deusazue gure lurralde barruko eremuaz ari garanean, arrabol parlamentarioa apliketan dozuenean, Diputaduen Kongresuan horretaz sarri kexu agertu zarien arren.

Zuzenketa bat egin behar da eta, horretarako, funtsak eraginkortasunez eta efizientziaz kudeatu beharko lirateke, eta Ganbera honetako talde guztien kontrolak eta jarraipena indartu. Foru Gobernuak osotzen dozuen bi alderdietatik harago, funtsen xedeari buruzko eztabaida bat edegi behar zan, eta eztabaida horretan talde politikoak, administrazino publiko guztiak eta eragile ekonomiko eta sozialak egon behar dira.

Orain dala urtebete, Rementeria jaunak Ganbera honetan bertan esan eban lantzen ari ziran proiektuak Aldundiak lehendik bultzatzen eban bide beretik joiazala, baina, gure ustez, egundoko hutsuneak dagoz. Lehenengoa eta garrantzitsuena, metroaren 4. eta 5. lineak dira. Badakit zera esango deustazuena “ez kezkatu, Andrade jauna, 5. linea errealdadea izango da-eta, orain badagoalako finantzaketea”. Eta hori, Rementeria jauna,

zure kudeaketearen beste kontraesan handi bat da, hontsu, 5. linea bideraezina zala eta finantzaketa nahikorik ez egoala esaten eta baiezten zenduelako.

Horri jagokonez, bada, zer gura dozu esatea, ezta? Nire taldeak gurago izango eban lurraldearentzat hain garrantzitsua dan azpiegitura baten etorkizuna Europako funtsakaz zarratuta geratu izan balitz. Konpromiso hori askoz be fidagarriagoa izango zan EAJren hauteskunde-promesen zoriari itxita baino. Horren harira, promesa horreek hasi dira Ganbera honetan barruntetan, hauteskunde aurreko giro argian.

Beste lurralde batzuek Next Generation funtsetan mueta horretako azpiegiturak lehenestea erabagi dabe. Granada horreen adibide da, eta orain dala hainbat hilebeterik hona lurralde horrek badaki metroa handitzeko Europako funtsetatik 111 milioi euro erabilgarri daukazana. Era berean, Palma Mallorcakoa edo Sevilla izan geinkez berbabide, etorkizun hurbilean.

Zure gobernuaren kudeaketea gorabehera, nire taldearen ustez Europako funtsak Bizkaiko ekonomia kaskarra suspertzeko aukera bat izan leitekez. Baina, horretarako, kudeaketea aldatu behar da. Talde popularraren ustez, beharrezkoa da neurri barriak sartzea Europako funtsetara heltzen diran proiektuen hautaketea, kontrola eta betearazpenaren jarraipena partekatzeko.

Euki eizue argi-argi, gobernuko jaunok, nire taldea ez dagoana aurkeztu diran egitasmoen aurka, ezta hurrik be. Badakigu proiektu onak dirana, baina gure kritikea proiektu batzuk aukeratu izanaren errazoiari oinarritzen da, eta ez beste batzuk. Beste era batera esanda, zergaitik bai batzuk eta beste batzuk ez, Galdakaoko metroa, esaterako.

Egia esan, ez da aurkezpen-txartelik onena. Horregaitik uste dogu beharrezkoa dala norabidea aldatzea. Izan be, guztion adostasunagaz bakarrik bermatu ahal izango dogu Bizkaiaren arrakastea garai gatz honeetan.

Beraz, zera galdetzen deusut:

Ze neurri hartuko ditu Bizkaiko Foru Aldundiak Europako funtsak jasoten dabezan proiektuen kontrola eta jarraipena Bizkaiko Batzar Nagusiakaz partekatzeko?

Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Andrade Aurrecoechea. En el turno de réplicas, la representante de la Diputación, señora Etxanobe Landajuela, tiene usted la palabra.

La Sra. **ETXANOBE LANDAJUELA** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta. Junteros/as, señor Diputado General, buenos días a todos/as.

Covid pandemiaren larritasunak eragin ekonomiko eta sozial handia izan dau Europar Batasuneko herrialde guztietan. Aurrekari bako egoera horren aurrean, Kontseilu Europarrak asmo handiko Suspertze Plana adostu eban 2020ko garagarriean, eta Plan horrek bi oinarri ditu.

Alde batetik, hainbat urtetarako finantza-esparrua, 2021-2027 urteetarako, 1,1 bilioi euroko zuzkiduregaz. Eta, bestetik, Next Generation Suspertze,

Eraldaketa eta Erresilientziarako Europako Funtsa, 750.000 milioi euroko zuzkidureagaz, Estatu kideei dirulaguntzen eta kredituen artean banatuko diranak.

Horren arabera, Espainiak 150.000 milioi euro jasoko dauz, eta honelan banatuko dira: 80.000 milioi euro kreditutan eta 72.000 milioi euro dirulaguntzetan. Horreen bidez, estatuak bere Suspertze, Eraldaketa eta Erresilientzia Plana gauzatu ahal izango dau.

Euskadik, aldi berean, Euskadi Next Suspertze, Eraldaketa eta Erresilientzia Euskal Plana erango dau aurrera. Plan horretan alkarregaz parte hartu eta egin dabe bai Eusko Jaurlaritzek, bai hiru foru-aldundiek, bai uriburuetak hiru udalek be.

Estaduak dirulaguntzetan jasoko dauzan 72.000 milioi euro horreek bi tresnaren bidez bideratuko dira: bata, REACT EU funtsak, 12.436 milioi euroko zuzkidureagaz, eta, bigarrena, suspertzeko eta erresilientziarako mekanismoa, 60.000 milioi euroko zuzkidureagaz, eta kasu horretan proiektu eraldatzaileen inbersinoetarako eta deialdietarako izango dira.

Kasu horretan, proiektu horreen edo aitatu barri dodan mekanismo horretan sartuko diran proiektuen izapidetzea, hau da, lizitazioa, dakizuenz, 2023ko abenduaren 31ra arte egin beharko da, eta proiektu horreek betearazoteko epea 2026ra artekoa izango da.

Funts hori, dakizuenz, Estaduaren 36/2020 Errege Lege-dekretuaren bidez araututa dago, administrazio publikoa modernizetako eta arintzeko eta Suspertze Plana gauzatzeko preminazko neurriak onartzen dauzana.

Tira, testuinguru horretan, Bizkaiko Foru Aldundiak igazko garagarrilean onartu eban garagarriaren 20ko 105/2021 Foru Dekretua, eta araudi horren helburua da edo zan, hain zuzen be, aldundiaren beraren antolaketeagaz bat datorren gobernantza-egitura bat ezartea, eta administrazioa modernizetako eta arintzeko neurri batzuk hartzea, Europako suspertze-tresnatik datozen Europako funtsak hobeto kudeatu eta gauzatu daitezkan.

El principal objetivo del Decreto Foral aprobado por esta Diputación el año pasado era analizar las medidas para gestionar con eficacia los fondos establecidos en el Real Decreto-ley 36/2020, y, en la medida de lo posible, adecuar a la propia estructura de la Diputación Foral de Bizkaia para que la gestión de dichos fondos fuera ágil y eficaz. Para decirlo más concretamente, les mencionaré 4 características relativas a esta gobernanza.

En primer lugar, hay que señalar que se le asigna a la Dirección de Atracción a Bizkaia del Gabinete del Diputado General realizar la coordinación y el seguimiento de los proyectos financiados con los fondos europeos Next Generation, como órgano directivo que cuenta con las competencias en materia de fondos europeos y también como elemento transversal de los departamentos de esta Diputación. Corresponde a esta Dirección identificar las opciones de financiación provenientes de los fondos Next Generation, así como colaborar en la presentación de los proyectos para obtener dichos fondos.

En segundo lugar, hay que señalar que se le asigna a esa Dirección, a la Dirección de Atracción a Bizkaia, la Comisión de Coordinación de los fondos Next Generation. La Diputación ha formado una comisión de coordinación para llevar a cabo una adecuada gestión de dichos fondos, con el fin de fomentar la propia Dirección de Atracción a Bizkaia y colaborar con ella.

En tercer lugar. La Dirección General de Finanzas, Presupuestos y Patrimonio del Departamento de Hacienda y Finanzas de la Diputación Foral de Bizkaia asumirá las funciones y competencias de intervención, fiscalización, control y auditoría que le correspondan en su ámbito de actuación y que le sean atribuidas por la autoridad para el control de los mecanismos de recuperación y resiliencia.

Este Decreto Foral también recoge algunas previsiones en materia de personas, en materia de personal, de recursos humanos, como la posibilidad de crear unidades administrativas provisionales con mecanismos ágiles de cobertura para gestionar eficazmente los fondos cuando estos lleguen.

En cuarto y último lugar. En cuanto a la dación de cuentas a las Juntas Generales de Bizkaia, y en relación con las medidas que se van a adoptar para compartir con las Juntas Generales el control y seguimiento de dichos fondos que se plantean específicamente en esta pregunta, cabe señalar que, según el Decreto Foral, al menos una vez al año las Juntas Generales serán informadas sobre el estado de la programación o ejecución de los proyectos del Sector Público Foral registrados y regulados en el Real Decreto-ley 36/2020.

Hau da, foru-araudiak berak Batzar Nagusiei gitxienez urtean behin kontuen barri emongo jakela aurreikusi eta ezarten dau. Baina kontrol horrek guztiak ez leuke askotarako balioko proiektu barik.

Proiektuetara joanda, Next funts horreekaz finantzau ahal izan daitezkan daukaguzan proiektuetara. Aurreko batzuetan Ahaldun Nagusiak berak tribuna honetan adierazo dauen moduan, Legegintzaldi Plana osotzen daben proiektuak dira. Halanda ze, ez dogu ezer asmatu behar izan. Ez dago Next funtsetara aurkezteko beste planik, agintaldi-plana osotzen dabenetatik aparte. Beraz, Bizkaiarentzat garrantzizkoak diran proiektuak dira funts horreekaz finantzau gura doguzanak, Bizkaia aldatuko daben proiektu eraldatzaileak, eta, horrezaz gainera, Europarako lehentasunezko ildoakaz bat datozanak.

Proiektu horreek partekatzeke eta bai Batzar Nagusiek eta bai herritarrek ezagutu dagiezan, gobernu honek gardenak izan behar dau eurokaz, bai eta euren finantzaketeagaz be, esan deusudan lez, agintaldi-planeko proiektuak dira-eta. Horregaitik, Batzar Nagusiek egingo daben eta, orokorrean, gizarteak egingo dauen jarraipen eta kontrola ez da Europako funtsakaz finantzetan danaren eremura bakarrik mugatzen. Next funtsakaz finantzetan diran proiektuen kasuan, proiektua kudeatzen dauen sail bakotxaren kudeaketa arruntaren bidez kontrolau ahal izango dabez Batzar Nagusiek, eta, gobernu honi egingo jakon ohiko kontrol horrezaz gainera, gobernu honek kontuak emoteke mekanismo gehigarri bat ezarri dau bere barruko erregulazinoan gitxienez urtean behin egiteko, Next funts horreen kargura finantzaketea jasoten daben proiektuen kasuan.

Por ello, quisiera dejar muy claro que la Diputación Foral siempre está dispuesta a informar de la evolución de todos los proyectos que conforman el Plan de Legislatura y también de los fondos europeos que se reciben para financiarlos.

Pero vuelvo a repetir. Más allá de estos mecanismos de dación de cuentas y del desarrollo de la transparencia, sin restar su importancia democrática, lo verdaderamente importante es contar con proyectos transformadores alineados con los objetivos prioritarios para Europa, y que impulsarán las cuatro transiciones que tiene Bizkaia. ¿Cuáles son estas cuatro transiciones, y algunos de los proyectos que se incluirían en ellas?

Por ejemplo, la transformación del sistema sociosanitario, uno de los mayores retos a los que se enfrenta Europa tras la pandemia. En este ámbito estamos

llebando a cabo proyectos como la extensión de la red de centros EtxeTIC a todas las comarcas del territorio; el impulso de los centros sociosanitarios de ámbito comarcal de referencia; el apoyo a proyectos como el centro intergeneracional de Getxo... Solo para los tres proyectos citados se ha aprobado un total de 46.690 millones de financiación Next Generation. Es decir, el 100% de la inversión total prevista para estos proyectos, a lo que hay que sumar otros 6,6 millones aprobados.

La segunda, la transformación digital. Otro de los grandes retos de Europa y de todos los países en general. Queremos modernizar y digitalizar el tejido productivo de Bizkaia, el comercio local y la propia administración pública. Para ello, contamos con proyectos como la banda ancha, la apuesta por la inteligencia artificial y las infraestructuras que la hacen posible o impulsar internacionalmente el ecosistema nacional de emprendimiento. Y en eso tendrá un papel fundamental la Economía Plateada.

Son proyectos muy importantes y, como saben, algunos de ellos están ya en marcha. Uno, el Centro Internacional de Emprendimiento e Innovación, el despliegue de la banda ancha en el territorio. Proyectos que, de momento, carecen de fondos Next pero que se ajustan a las líneas estratégicas marcadas por Europa.

La tercera transición, la necesaria transición energética. La situación actual exige más que nunca otro modelo energético para Europa. Bizkaia, en este sentido, apostó por el hidrógeno y Europa se reafirma en esta apuesta. Bizkaia apostó por las redes inteligentes, y también en este ámbito Europa se reafirma en esa apuesta. EIC, Energy Intelligence Center.

Por último, en este caso estamos perfectamente alineados con Europa en la cuarta transición, en la transición hacia una movilidad sostenible. En este ámbito tenemos proyectos de gran calado, como la ampliación de la red del metro a Galdakao y al hospital de Usansolo, la mejora con Feve en Encartaciones y la conexión con las redes del metro, la construcción de bidegorris interurbanos o vías verdes.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Etxanobe Landajuela. Y en el turno de réplicas, señor Andrade Aurrecoechea, tiene usted la palabra.

El Sr. **ANDRADE AURRECOECHEA** jaunak: Eskerrik asko, Mahaiburu andrea.

Eskerrik asko azalpenakaitik, diputadu andrea, baina azalpen horreek nire agerraldiaren hasieran esan deusudana berresten deustie, ezta? Foru Gobernu honek ez dau mekanismo egokirik garatu ez gizarte zibilaren, ez sektore pribaduaren, ez administrazio publikoen parte-hartzea bideratzeko. Izan be, ez dira kontuan hartu ezta aintzat hartu Europako funtsen eskaerea Bruselara bialdu eta hautatu aurreko inongo jardueratan.

Koordinazio Batzordearen sorrera izan dozu berbabide. Bertan, jakina, ez gagoz Ganbera honetako talde bakar bat be, nik dakidala (gurea behintzat ez dago). Bertan, lan-talde arin eta eraginkor bat sortu dozue edo sortu dozuela dinozue Europara bialtzeko aukeratu dozuezan proiektuak banatzeko, aukeratzeko. Arin eta eraginkor berbak erabili dozuz, eta, jakina, arina eta eraginkorra bai, baina ez parte-hartzailea, eta mozino hau, itaun hau horretaz joian, hau da, Ganbera honetako taldeei zer-

nolako parte-hartzea emongo deuskuzun galdetzen geuntsun, ezta? Izan be, zuk baietz baino ez dozu adierazo, parte-hartzea egongo dala, urtean behin kontuak emongo deuskuzueza, funts horreek gauzatzearen barri emongo deuskuzuela. Baina, tira, Ganbera honetako taldeoi urtean behin kontuen barri emoteaz gainera, uste dogu proiektuak aukeratzeko erispideak partekatzen itxi izana be garrantzitsua zala, proiektuen hautaketan parte hartzen itxi izana eta, jakina, urtean behin kontuak emon gura dozuenez gain jarraipen ohikoagoa izaten itxi deiguzuela gura genduan. Izan be, gainerakoa Ganberearen baliabideak erabiltea da, egiten ari zariena bialdu deiguzuela eskatzea idatziz, eta guk lan egiten jarraitzea, guk eskatu ezik zuek guri ezer jakinarazo barik, ezta? Guk, barriro dinot, Europako funtsen kudeaketa zorrotza, eraldatzailea eta, batez be, parte-hartzailea gura dogu. Uste dogu funtsak, lehen esan dodan lez, modu zabalean gauzatu behar dirala, gastu publikoaren gardentasuna, osotasuna eta eraginkortasuna errespetauta, eta hori gobernu on guztiari eskatu behar jako.

Funtsak gauzatzeko politikea zure gobernuaren ardurea da, argi dago, ezta? Baina, ostera be esango dot, modu zabalean egin behar da. Izan be, betiko lez, etxe honetan ezagutzen dogun lez, foru-erakunde honen gardentasuna eta eraginkortasuna eta efizientzia benetan eskasak dira.

Nire ustez, Bizkaiko Legebiltzarrak guztion borondatea ordeztzen dau eta ezin jako uko egin eta marjinaltasunari eutsi, harrizko konbidadua balitz lez aukera honen aurrean, ezta? Aukera eta erantzukizun handia da, eta, nire ustez, ganbera honetako talde guztiok partekatu gurako geunke, bizkaitarron ordezkariak garan heinean.

Barriro dinot. Gardentasuna eskatzen ari gara. Hemen bilatzen ari garan gauza bakarra kudeaketa bat da, eta gure lurraldearen garapen ekonomikorako, susperraldi ekonomikorako funtsezko kudeaketa hori eraginkortasunaren bideetatik eta gardentasunaren bideetatik egin daitela, ez dira-eta opakotasunerako garaiak. Pandemiak eta gaur egun bizi dogun krisialdiak Bizkaiko gizarte- eta ekonomia-sareak aurrez aurre izan dauen erronkarik handienetako baten aurrean jarri gaitue, eta erronka hori adostasunagaz, akordioagaz eta alkarrizketeagaz baino ezin da gainditu. Gure ustez, une erabagigarri honeetan egoerak eskatzen dauen mailan egon behar gara, eta protagonismo politikoen guraria alde batera itxi behar da, eta berba egin behar da, Ganbera osotzen dogun taldeakaz gitxienez, eta gardenak izan behar gara, horixe da-eta Europar Batasunak berak taldeoi eskatzen deuskuna; izan be, talde horreen proposamenak ezagutu behar dira eta horrezaz gainera, jarduera-planari eta egikaritze-planari buruzko informazio zehatza jaso behar da, bai eta jarraipen- eta erantzun-mekanismoei buruzko informazioa be.

Diputadu andrea, barriro itantzen deusut:

Ze neurri hartuko ditu Bizkaiko Foru Aldundiak Europako funtsak jasoten dabezan proiektuen kontrola eta jarraipena Bizkaiko Batzar Nagusiak partekatzeko, zuk dinez lez, urtean behin egiten dozuenezaren kontrolaz gainera?

Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Andrade Aurrecoechea. En el turno de réplicas, la representante de la Diputación, señora Etxanobe Landajuela, tiene usted la palabra.

La Sra. **ETXANOBE LANDAJUELA** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta.

Tal y como manifestaba en mi primera intervención nuestro propósito y nuestro compromiso, y no podemos tener otro compromiso, es sacar adelante los proyectos de la legislatura, con o sin los fondos europeos, porque se trata de proyectos transformadores y porque creemos en ellos. Eran transformadores antes de los fondos y son transformadores ahora, con los fondos. Eso no quiere decir que renunciemos de los fondos europeos, y también estoy totalmente de acuerdo con usted, señor Andrade, en que tenemos que ser totalmente transparentes y rigurosos en la gestión de esos fondos.

Esan deusudan lez, Legegintzaldi Planeko proiektuak garatzen lanean jarraitzen dogu, eta proiektu eraldatzaileak dira. Funts horreez daborduko onartutako finantzaketearen adibide batzuk jartearren, honako honek aitatu gurako neuskizue: esaterako, EtxeTIC proiekturako lortutako finantzaketea (guztira 22.400.000 €); Getxoko Belaunaldien arteko Zentroa (13.260.000 €); erreferentziazko zentro soziosanitarioen eskualde mailako garapena (11.030.000 €); edo Gaztelugatxe helmuga turistiko, barrizaille eta jasangarri bihurtzeko estrategiarako lortu dan finantzaketea (1.900.000 €).

Guztira, orain arte 56.694.529 € lortu dira Next funts horreen finantzaketearen kargura. Esan deusudan lez, finantzaketa hori daborduko onartuta dago gure agintaldi-plana osotzen daben proiektuak finantzetako.

Barriro dinotsut, proiektuak betearazoteari jagokonez gardentasunagaz eta horreen finantzaketeagaz be daukagun konpromisoa berretsi gura deusut, ezin zan-eta beste era batera izan. Esan behar deusut Next funtsetara aurkeztutako proiektu horreez ez dirala proiektu desbardinak, lehen be esan dodan lez, eta, era berean, esan gura deusut proiektu horreez plan bateratu baten jasota dagozala, hau da, plan publiko baten, eta herri hau osotzen daben erakundeek onartu dabela, hau da, Eusko Jaurlaritzek, hiru aldundiek eta hiru uriburuek. Daborduko aurkeztuta dagoan plan publikoa da, eta, hain zuzen be, aurkezpen horren ondorioak, ikusten dozuenez, daborduko jaso doguz eta finantzaketearen bat be lortu dogu.

Esan deusudan lez, Batzar Nagusiek proiektu horreen betearazpenaren jarraipena egiteko, Ganbera honek eta berori osotzen daben taldeek ohiko kontrola egingo dabe, eta, horrezaz gainera, igaz onartu genduan foru-araudiak mekanismo espezifiko bat dauka, eta mekanismo horrek adierazoten dau, hain zuzen be, urtean behin egingo dala. Horrek ez dau esan gura sail sustatzaileek proiektu bakotxean dagozan aurrerapenen barri emon ezin dabenik.

Eta, amaitzeko, zure nahiagaz bat gatozala adierazoten deusugu, eta funts horreen kudeaketeak gardena izan behar dauela, eraginkorra izan behar dauela eta, hain zuzen be, sano zorrotza izan behar dauela. Eta horretarako, bada, nik uste dot Aldundiak baliabide guztiak daukazala hori egiteko eta horrelan egiteko.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Etxanobe Landajueta.

A continuación, debatiremos de forma conjunta los puntos segundo y tercero del Orden del Día.

El Sr. **SECRETARIO SEGUNDO / BIGARREN IDAZKARI**
jaunak: Gai-zerrendako bigarren eta hirugarren puntuen eztabaida bateratua:

2.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Interpelación
([R.E.11/E/2022/0000612](#))

Autor: Ilardia Olangua, Beatriz (EHB)

Asunto: Las medidas que adoptará la Diputación ante la actual situación económica.

Documento Principal:
([R.E.11/E/2022/0000612](#))

Expediente: ([11/B/18/0003288](#))

3.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Interpelación
([R.E.11/E/2022/0000620](#))

Autor: De Madariaga Martin, Eneritz (EB)

Asunto: Medidas a poner en marcha para paliar los efectos sobre la población y el sector productivo de Bizkaia provocados por la guerra entre Rusia y Ucrania.

Documento Principal:
([R.E.11/E/2022/0000620](#))

Expediente: ([11/B/18/0003296](#))

2.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Itauna
([11/E/2022/0000612SE](#))

Egilea: Ilardia Olangua, Beatriz (EHB)

Gaia: Egungo egoera ekonomikoaren aurrean Aldundiak hartuko dituen neurriak

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2022/0000612SE](#))

Espedientea: ([11/B/18/0003288](#))

3.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Itauna
([11/E/2022/0000620SE](#))

Egilea: De Madariaga Martin, Eneritz (EB)

Gaia: Errusiaren eta Ukrainaren arteko gerreak Bizkaiko herritarrei eta produktino-sektoreari eragindako ondorioak arintzeko abian jarri beharreko neurriak

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2022/0000620SE](#))

Espedientea: ([11/B/18/0003296](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Por tanto, señora Ilardia Olangua, tiene usted la palabra.

La Sra. **ILARDIA OLANGUA** andreak: Señora Presidenta. Buenos días, junteros/as, trabajadores/as.

En primer lugar, tras escuchar lo que hemos escuchado en las últimas semanas en diferentes parlamentos y medios de comunicación, quiero hablar muy claro en nombre de mi grupo.

Desde un principio, Euskal Herria Bildu ha dejado claro su posicionamiento en contra de la invasión rusa en Ucrania, pero parece que a algunos y algunas no les gusta o que no les conviene que esto sea así.

Por eso me voy a adelantar esta vez, y si alguien tiene la tentación, que lo borre del guion de hoy.

Euskal Herria Bildu se opone a la invasión imperialista que Rusia ha hecho en Ucrania. Y lo decimos con total contundencia.

Pero Euskal Herria Bildu también está en contra del envío de armas,

porque una escalada de armas no supondrá nada bueno, solo la muerte, la destrucción y la amenaza de un Estado que es una potencia nuclear. Somos partidarios/as de que los conflictos y las guerras se resuelvan mediante soluciones democráticas.

Y no apoyamos las actividades de la OTAN, como nuestro pueblo no apoyó su creación hace 36 años.

Y somos pacíficas/os, todavía hoy, porque proclamamos en voz alta que somos hijos e hijas de esta Gernika del 26 de abril de 1937, y creemos que es motivo suficiente.

Para terminar con esta pequeña introducción, queremos ser un pueblo de acogida, un territorio que acoja a todas las personas que huyen del hambre, de la persecución y de todas las guerras, incluidas las personas invisibles de esas guerras que han quedado en nada para muchos/as: sean personas libias, palestinas, subsaharianas o ucranianas.

Eta, gainera, gerra hori energia- eta hornidura-krisia sortzen ari da, eta krisi horren ondorioak Euskal Herriko eta Bizkaiko hainbat sektore jasaten ari dira.

Bizkaiko kontserba-sektorea astindu dau, Ukraina dalako ekilore-orioaren hornitzaile nagusia.

Gasolioaren prezioaren etenbako igoerearen ondorioz, arrantzaleak portuan atrakauta dagoz, arrantzara urten barik.

Garraiolaria greban dagoz, erregaien igoereagaz behar egitea ez jakelako errentagarri egiten.

Elektrizidadearen eta gasaren prezioen igoereak enpresa askoren jardurea geldiarazotea ekarri dau.

Eta zer esanik ez prezioen igoerea batez be Bizkaiko familia behartsuenetan sortzen ari dan eraginaz, elektrizidadearen, gasolioaren edo gasaren igoerari elikagaien prezioaren igoerea gehitu behar jako-eta. Azken datuek erakusten dabe batez beste %20ko igoerea izan dala horreetan.

En nuestra interpelación planteábamos al Diputado General Rementeria Maiz qué medidas tomarían para hacer frente a todo esto y qué impacto tendrá la situación actual en los proyectos previstos por la Diputación Foral para el año 2022, teniendo en cuenta el posible descenso de ingresos y el encarecimiento de las materias primas.

Y en la comparecencia de ayer en Vitoria con los dos diputados de los otros territorios ya pudimos ver cuál es la respuesta a nuestra interpelación.

Eta, lehenengo eta bat, gure ustez, hiru ahaldun nagusiek atzo egindako agerraldiak baiezteko balio deusku egungo krisia edo pandemiaren aurrekoa lako krisiek be ez dabela balio izan Foru Gobernu honen kudeaketa-eredua aldatzeko; ez da egon zuen gobernantza-ereduan inongo aldaketarik.

Continúan trabajando desde la unilateralidad.

Paradoxa bat da: Euzko Alderdi Jeltzaleak Madrilgo Gobernuko presidenteari bi urte daroatsaz jarrera bera arpegiratzen, eta hemen zuok gauza bera egiten

dozue. Gauza berbera: zuek bakarrik alkartzen zarie, zuek bakarrik adosten dozue eta zuek bakarrik egiten dozue, pandemia baten edo gerra batek areagotutako krisi ekonomiko eta sozial baten murgilduta egonda be. Bardin deutsue.

Ayer anunciaron ayudas directas al sector primario y algunas medidas fiscales y las damos por buenas, pero además de ser medidas provisionales, no resuelven el problema, no están a la altura de las circunstancias, no son suficientes para cubrir las necesidades actuales del sector primario y de esta sociedad.

Los problemas que hay aquí y ahora no los ha causado la guerra; la guerra los ha intensificado y la guerra los ha puesto de manifiesto. Igual que ocurrió durante la pandemia.

Aquí el sector primario tiene problemas estructurales, el sector del transporte tiene problemas estructurales, problemas estructurales en el problema que tenemos con la energía y los combustibles. Y necesitan medidas más allá de determinadas medidas fiscales provisionales para hacer frente como es debido a esta crisis.

Si en Bizkaia era necesario abordar la transformación del modelo energético, económico y social, ahora, debido a la invasión de Ucrania, se ha convertido en imprescindible.

Necesitamos medidas estructurales para proteger a los vizcaínos/as.

Eta horretarako, hain zuzen be, diagnostiko bat behar dogu; gure errealidade sozioekonomikoaren diagnostikoa, harago doana; Barne Produktu Gordinetik harago doana, hazten jarraitzen dau-eta, hazkundera moteldu egin dan arren, Eusko Jaurlaritzako Ekonomia eta Ogasuneko sailburuak egunotan esan deuskunaren arabera.

Gure ondoizatean eta, orokorrean, planetarean ondoizatean jasaten ari garan krisien gizarte- eta ingurumen-eraginak neurtzeko adierazleak behar doguz.

Eta horretarako badira adierazle batzuk, gizarte-aurrerapenaren indizea eta eskualdeko gizarte-aurrerapenaren indizea, esaterako, eta horreek janariaren, babesaren eta segurtasunaren oinarrizko preminei lotuta dagoz.

Aberastasunaren metaketaren adierazleak dagoz, baina horreek ez dira aztertzen gure zerga-sistemeari jagokonez.

Jatsi zaiteze lurrera, baina jatsi zaiteze hilkor guztion lurraldera, Bizkaia beharginaren lurraldera, haren bizkar geratzen da-eta beti-beti krisi guztien pisua (eta honena be bai).

Barne Produktu Gordina igoten ari dala dinoskuzue, bai, baina benetan zer gertatzen ari da bizkaitarren bizi-kalidadeagaz? Zelan jasaten ari gara elektrizidadearen prezio garestia? Zelan ari dira eroaten persona zaurgarrienak hori guztia, hau da, produktu oinarrizkoenen prezioen igoerea?

La brecha social está creciendo, la riqueza se va acumulando en manos de unos pocos. Eso tiene un nombre. A eso se le llama crisis social. La crisis social a la que nos enfrentamos.

Y para ello debemos adoptar diferentes medidas en distintos ámbitos: 1) de cara a la transición ecológica; 2) de cara a la soberanía alimentaria; 3) de cara a la distribución de la riqueza.

Danok dakigu krisi ekonomikoetatik urteteak desbardintasunak areagotzea ekarri dauena, eta, beraz, krisi baten ondoren, persona pobreenak gero eta pobreagoak dirana, eta aberatsenak, ostera, arabere aberatsagoak.

Eta horregaitik, jasaten ari garan krisi ekonomiko eta sozialari aurre egiteko orduan, helburu nagusietako bat aberastasuna errotik birbanatzea da, eta ahalduen agerraldian ez zan horren aitamenik egin.

Recientemente, este Gobierno Foral valoraba de forma optimista los datos de recaudación de impuestos. Los ingresos aumentaban, sí, pero ¿cómo se recauda? ¿De dónde viene el crecimiento de esta recaudación? Eso es lo que realmente hay que valorar.

Y la respuesta representa una situación muy injusta, ya que la carga del aumento de estos ingresos recae sobre todo sobre las clases populares, mientras que las personas más ricas y las empresas con más beneficios no aportan de forma proporcional a las arcas públicas.

Los beneficios fiscales, las reducciones de cuotas, los incentivos, etc., son instrumentos que atacan el sistema impositivo progresivo y favorecen que quien más tiene no pague en la debida proporción a Hacienda. Y ahora, a esta forma de recaudar impuestos de forma poco equitativa se sumará un descenso notable de la recaudación.

Y todo esto sucederá cuando la subida de los precios de la electricidad y de los bienes básicos es cada vez mayor en las personas más vulnerables.

Diru-bilketea txikiagoa izango da inbersino publikoa eta gure lurraldeko sektore ahulenak babestea funtsezkoa izango dan uean.

Eta, halanda be, baten batek esango dau orain ez dala unea fiskalidaderedua gainbegiratzeko, batzuentzat ez da-eta inoiz une egokirik egongo hori gainbegiratzeko.

Eta guk dinogu, hain zuzen be, oraintxe dala unea eta preminazkoa dala fiskalidate askoz progresiboago eta askoz bidezkoago bati buruzko eztabaidea proponidutea.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora Iardia Olangua. A continuación, señora De Madariaga Martín, tiene usted la palabra.

La Sra. **DE MADARIAGA MARTÍN** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta, y buenos días a todos/as.

Tira, garai txarrak dira. Munduko botere ekonomikoa dabenek barriro jarri dabe Strategoko taulea mahai gainean, eta partida barri bati ekitea erabagi dabe. Lehenengo osagaia, gerrea; izan be, beste batzuetan ez bezala, ez da gertatu herrialde arabiarretan. Oraingoan Ukrainan jazo da, European. Eta hemendik gure alkartasuna eta babesa helduarazo gura deutseguz gatatzka-egoeran eta gerra-egoeran bizi diran herri guztiei, eta hemendik be zentzuz jokatzeko eta herriek bakean biziteko daben eskubidea aldarrikatzeko deia egin gura dogu.

Strategoren partida horren bigarren osagaia. Izan be, partida on honetan ezin da falta, ba, baliabide energetikoen prezioak modu esponenzial eta iragankorrean haztea. Gaur egun, petrolioak ez ezik, gasaren prezioak eta lehengai askoren prezioak be gora egin dabe globalizazioari esker. Eta horregaz, tira, badaukagu ekosistema egokia, eta horri be gehitzen badeutsagu daukagun ekonomiaren suspertzea arriskuan dagoala, ba prest daukagu dana beste krisi ekonomiko baten sartzeko, eta barriro be jokalaririk aurreratuenek aprobetxauko dabe. Eta gainerakoei betikoa jagoku, hau da, burrukatzea eta euren mobimentuen ondorioei aurre egitea.

Eta hemen, Bizkaian hasi gara daborduko ondorio horreek barruntetan. Hornigaietarako arazoak daukaguz, gehiegizko globalizazioaren ondorioz, gure lurraldean industria-sarea larregi galdu dalako, behar doguna sortzen daben hirugarren herrialdeakazko mendekotasun handiegia dagoalako. Egiturazko arazo horri egiturazko erantzuna emon behar deutsagu. Eta, ondorioz, prezioen igoera iragankorra be jasaten ari gara, baina igoera hori gure mendekotasun energetikoaren eta oligopolio energetikoaren gehiegizko boterearen ondorio be bada. Beste egiturazko arazo bat, eta ez deutsagu erantzunik emoten.

Eta nork jasaten dau hori guztia? Bada, enpresak, etxeak, familiak, langileriak... Izan be, langileria bere erosteko ahalmena zelan murrizten ari dan ikusten ari da daborduko.

Eta ondorio horreen larritasuna, tira, hondino ikusteko dago, baina esan deutsuedan lez, ondorioak etxeko ekonomietan eta lurraldeko produktzio-sektorean igarten ari gara. Eta benetan, emoten dau azken 40 urteetan ez dogula ezer ikasi. Ez, ez dogu ezer aurreratu petrolio-ekoizleen kartel berak eragindako aurreko energia-krisia ezkeroztik. Bape ez. Egoera bera, ondorio berberak gure ekonomian, hau da, gure lurraldea ez dago prest.

Rementeria jauna, Elkarrekin Bizkaitik galdetu gura deutsugu zergaitik ez dagoan prest gure lurraldea Strategoko partida barri baten enbidoak jasateko. Beharbada ezin dozu geopolitikea kontrolau. Hori be ez deutsugu eskatzen, baina kontrolau zeinke gobernetan dozun lurraldean jazoten dana. Bazenkian hornidura-kateak hauskorak zirana. Hori ez da barria. Bazenkian, era berean, inportautako erregai fosilakazko mendekotasuna handiegia dana. Ez da gauza barria. Horreek egiturazko arazoak dira Elkarrekin Bizkaiaren ustez, eta erantzun egin behar jake. Gertatzen dana da, beharbada, horreek ez dirala izan zure gobernuaren lehentasunak azken urteotan, ezta zure alderdiarenak be azken hamarkadetan. Baina jakin gurako geunke ea orain gai horreek zure gobernuaren agendaren lehentasunen artean dagozan ala ez, etorkizunerako edo etorkizunean gure lurraldea hobeto pretauta egongo dala bermatzeko bi elementu dirala uste dogulako. Zer egingo dozu gure lurraldearen erresilientzia-gaitasuna handitzeko, gure errealdade sozioekonomikoa behin eta barriro ezegonkortzen daben krisi ekonomikoak, sanitarioak edo segurtasunekoak errepetiduten diranean? Horrek kezkatu egiten gaitu, eta horregaitik jakin gura dogu ze neurri hartuko dauzan gobernuak eta neurri horreek noraino helduko diran, hau da, ze eragin izango daben, nori eragingo deutsien...

Aldundiak herritar zaugarrienak eta enpresa-sarea babesteko neurriak jarri behar dauz martxan, epe laburreko neurriak, baina baita luzera begirako neurriak be. Bizkaiko gobernuak neurriak hartu leikez, eta epe luzeko neurriak izan daitezala borondate politiko kontua da.

Begira, krisi bat heltzen dan guztietan, gobernuak erabagiak hartzera behartuta dagoz, eta, beraz, zu be horrelan zagoz, eta, horren haritik, eskatzen deutsugu oraingo honetan ez daitela errepetidu pandemiaren kudeaketeagaz edo beste krisi batzuen kudeaketeagaz jazo dana.

Lehenengo eta behin, zeure erabagiak hartu daizazula eskatu gura deusugu, daukazuzan eskumenen arabera, jakina, Europak esaten dauenetik harago edo estaduko gobernuaren talka-planetik harago. Izan be, dakigunaren arabera, pandemian martxan jarritako gizarte-ekintza aktibauko dau barrero: lanpostuetan kaleratzerik eza, ABEEak, alogatzeen esku-hartzea, energiako bonuak eta, hain zuzen be, zaurgarrienak babesteko. Eta hemen, Bizkaian, benetan, autogobernuaren aldarrikapen handia, foraltasun handia, baina gaur egun daukagun gauza bakarra atzo bertan Gipuzkoako eta Arabako ahaldu nagusiakaz batera egindako iragarpena da. Besterik ezer be ez, iragarki bat.

Bigarrenik, eskatzen deusugu oraingo honetan martxan jarriko diran neurriak ez daitezala izan inbersore handientzako eta ondare dirudunentzako biztugarri fiskalak, pandemian jazo zan moduan. Oraingoan herritarren babesa areagotzeko neurrietan be pentsetako gai izango zaralakoan gagoz, jentearen eta beharginen erosteko ahalmenaren galerea eta pobretzea saihesten saiatuko diran neurrietan, hatan be. Oraingoan krisiaren kostuak modu orekatuan banatu behar dira, eta atzo iragarri zenduzan neurriek ez dabe behar dan moduan banatzen krisi honen kostua. Gasolioaren eta elektrizidadearen prezioaren igoereak eragindako gainkostua konpentsetea beharrezkoa al zan? Bai, Rementeria jauna, baina beste neurri batzukaz batera joan behar dau, ezipabere krisi honen kostu osoa persona berberei, hau da, herritar arruntei jagokelako.

Hirugarrenik, espero dogu erabagi horreek ez daitezala izan epe laburreko neurriak bakarrik, lehen esan deusudan lez, horretara ohituta gagoz-eta. Zure iragarkiak ildo horretatik doaz; neurri bakar bat be ez hona ekarri gaituen egiturazko arazoei aurre egiteko, hau da, mendekotasun energetikoa eta hornidurakazko mendekotasuna. Badakigu 4 urte irauten dauen legegintzaldi batetik harago pentsetea ez dana erraza, baina benetan hurrengo krisiari eusten deusdan lurralde bat gura badozu, hobe dozu zure agenda politikoaren lehentasun lez hartzea lurraldekoak, eta horreen artean ezin da falta Foru Aldundiak modu erabagigarrian inbertidutea trantsizino energetikoa gauzatzeko. Ezinbestekoa da autokontsumoa bultzatzen jarraitzea, baina ez bakarrik ordaindu leikienena, ezipabere gizarte-arrakalak eta desbardintasun sozialak sendotu egingo doguz-eta. Ezinbestekoa da ekoizpen-prozesuen eraldaketa energetikoari ekitea, baina sektore ekonomiko guztiena, eta hori benetan lehentasuna balitz gobernu honentzat, bultzada publiko irmeagaz egingo litzateke.

Hara, Rementeria jauna, gobernu honek, esaterako, Hegoaldeko saihebidia herrialde kontua dala erabagi dau, ezta? Lehentasunezko gaia. Proiektu horrek Bizkaira ekarriko leukezan milaka ontasunen barri emon deuskuzue eta horregaitik diru publikoagaz egiteko beharra defendiduten zenduen, bai? Izan be, kasu honetan ez jatzun bururutzen Hegoaldeko saihebidia ordaintzeko edo egiteko, eraikuntza-enpresei edo inbersore pribaduei Soziedadeen gaineko Zergan dirulaguntzak edo biztugarriak emonda egin ahal zani, ezta? Bada, aplikau eizu planteamentu bera. Ezin dozu herrialde kontua dan eraldaketa energetikoa sektore pribaduaren bizkar gainean itxi, biztugarri fiskalakaz eta dirulaguntzakaz suspertuta. Eta arabere gitxiago oligopolio energetikoa, Strategoren partida honetako jokalarrietako bat dana.

Laugarrenik eta azkenik. Kezkatu egiten gaitu zure gobernuaren erabagien ondorioz barrero be herritar arrunta, langileria eta persona zaurgarrienak krisia ordainduko dabenak izan daitezala. Nork ordainduko dau krisia, Rementeria jauna? Hori guztia azaldu behar deuskuzu. Ze neurri jarriko dozuz martxan herritarrakan eta produktino-sektorean daukazan ondorioak arintzeko? Krisiaren kostua modu orekatuan eta bidezkoan banatzeko neurririk hartuko al dozu?

Estaduko gobernuak, pandemian zehar, krisi ekonomikoak kudeatzeko orain arte erabili diran formuletatik aparte beste formula batzuk jarri dauz praktikan. Eskoiko gobernuak eta alderdiek beti modu berean kudeatzen dabez krisiak, neurri

zorrotzakaz, eta langileriari eskubideak murriztu egin deutesiez, negoziazio kolektiborako gaitasuna urratu eta langabezia hazi eragin dabe. Oraingoan, eraginkorrak izan diran beste neurri batzuk jarri dira abian. Benetan, gaur atzo iragarri zenduzanak baino neurri gehiago ekarriko dozuzalakoan nago eta enpleoa, beharginak eta familiak babesteko norabidean joan daitezala espero dot, eta, ahal dala, egiturazko arazoan gainean jardun daizula eta krisiaren kostuak guztien artean banatu daitezala.

Besterik ez, eta eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora De Madariaga Martín. En el turno de réplicas, el representante de la Diputación, señor Diputado General, tiene usted la palabra.

El Sr. **REMENTERIA MAIZ** jaunak: Muchas gracias, señora Presidenta. Buenos días también a todos/as, a todos/as los/as junteros/as.

Y, bueno, yo también empezaré, pues, con una mención, ¿verdad?, porque me parece que es imprescindible. Y es cierto que Ucrania lleva en guerra ya un mes, por esa invasión, y que debemos ser conscientes de que están entre bombas y que es la humilde ciudadanía la que está sufriendo todo esto, ¿no?, y nuestra mirada y nuestros corazones están allí. Se está diciendo que ya hay 4 millones de personas refugiadas. 4 millones es sinceramente una cifra muy importante, a tener en cuenta.

Y que una persona origine esta situación..., son reflexiones internas, ¿eh?, pero que una única persona provoque una situación como esta, que ponga numerosas vidas, miles, millones de vidas de esa manera..., creo que todos y todas deberíamos hacer esa reflexión, en todo el mundo, ¿verdad?, que no podemos tolerar o dejar que una única persona o gobierno lleve a cabo tales acontecimientos. Ha puesto en la cuerda floja a todo el mundo. Por supuesto, sobre todo tenemos el problema en Ucrania, pero tenemos en todo el mundo numerosas personas migrantes, eso también lo tenemos que tener en cuenta, pero debemos darnos cuenta de que la violencia nunca trae consigo nada bueno, eso lo sabemos muy bien, la historia no puede repetirse de nuevo, y, bueno, que seamos conscientes todos/as, cada persona desde su casa y desde su país que debemos hacer esa reivindicación a nivel mundial y que es necesaria la paz.

Dicho esto, dicho todo esto, entraré en la interpelación. En la pregunta o en la interpelación que realizan ustedes en estos momentos señalan qué medidas adoptará la Diputación. Y es cierto, nuestra obligación consiste en adoptar medidas, adoptar medidas y hacerlas bien, hacerlo bien si es posible. Pero para todo ello, y alguien lo ha mencionado, es preciso realizar un diagnóstico correcto. Sin diagnóstico no podemos adoptar ninguna decisión, porque para que esas medidas sean válidas es imprescindible, como he señalado, realizar ese diagnóstico.

Y a la hora de hacerlo tenemos que analizar y debemos ser conscientes de otras dos cuestiones:

-Por una parte, quiénes somos, qué tipo de institución somos, qué podemos hacer.

-y de acuerdo a ese “qué podemos hacer”, qué tipo de competencias y capacidades tenemos para hacerlo. Qué es lo que está en nuestras manos, ¿verdad?

Diagnostikotik hasiko naz, ixten badeustazue. Bizkaian, lurraldean,

baina zabaldua dagoan zeozer dala uste dot, kaltetuen bi talde nagusi dagoz.

Batetik, gure industria eta sektore produktiboak dagoz. Sektore produktiboetan guztiak sartzen dodaz, autonomoak, ETEak eta enpresa handiak. Izan be, unada honetan danak jasaten ari dira gerrearen ondorioz sortu dan krisi global honen ondorioak.

Eta gero, orokorrean, gizartea dago, inflazioa erosteko ahalmen hori murrizten ari dala ikusten dauen gizartea, orokorrean.

Diagnostiko bat egokiagoa da errealidadeari lotuago zagozanean, arazo horreek jasaten ari dan jatorrizko sorburutik hurrago zagozanean.

Horregaitik, ahaldun nagusi moduan, gobernuko beste diputadu batzukaz batera, makina bat enpresa txiki, ertain, handi eta autonomo bisitau doguz azken egunotan, eta eurekaz egon gara, zuzenean, lehen eskutik, eurekaz batera mahaiian jesarrita, zer ikusten ari diran jakin daigun, zelan ikusten daben euren enpresetan, zelan ikusten daben euren inguruan, zertan lagundu ahal deutsegun. Lehen sektoreko ordezkariakaz be egon naz, abeltzainen, nekazarien, txakolinaren, basogintzearen eta sindikatuen alkarteakaz (EHNE falta zan). Egia da EHNE falta zana. Eta gerra aurretik be egoan talka-planen beharrari aurre egin deusagu, baina gerrea bera be kontuan hartuta.

Bisita horreen laburpena partekatuko dot zuokaz. Esan deuskuena. Bizkaiko enpresen eta autonomoen arazo nagusiak gai zehatz-zehatz eta sano jakinetan oinarritzen dira.

-Lehengaien eukieza eta kostuen igoerea.

-Energiaren eta erregaien kostuak handitzea.

-Hornidura-kateak apurtzea.

-Garraio-kostuen igoerea eta hornidurak jasoteko gaiztasuna, izan zan geldialdiagaitik eta hondino be garraioan dagoan lan-ixteagaitik.

-Fakturazinoaren jatsierea, jarduerak behera egin dauelako.

-Finantza-gastuen igoerea, proiektuen heltze-epea luzatzerakoan.

-Eta azken hau, sano orokorra, marjinen murrizketa handia, eta kasu askotan tarte horreek guztiz desagertzea be bai.

Esto es lo que nos han dicho, tanto las personas autónomas como las pequeñas empresas, microempresas y medianas y grandes empresas. Como ven, muchas de estas cuestiones quedan fuera de nuestra capacidad de iniciativa. Y no se trata de excusas, es así en muchas de las cuestiones que nos dicen. Nosotros no podemos fijar el precio de las materias primas. No es nuestra competencia. En cuanto a los carburantes, ayer mismo se adoptaron medidas a nivel estatal, porque la legislación está en sus manos, sobre todo en este sentido.

Halanda ze, diagnostikoa lehen eskutik ezagututa, preminazko eskaerak zeintzuk diran jakinda, Aldundi honek preminazko neurriak hartuko dauz. Eta bai, neurri baten iragarri genduzan.

Inflazioaren eragin ekonomiko negatiboa arintzen daben neurriak

dira. Bizkaitarrei ahalik eta gitxien eragiten saiatuko gara. Eta horretarako talka-neurriak dira, salbuesenezkoak eta iragankorrak. Barriro dinot, 2022. urtean iragankorrak dira. Neurriak lau eremutan izango dira.

Lehenengo eta behin, zerga-zorren ezohiko geroratzea, bermerik jarri barik eta berandutze-interesak sortu barik. Geroratzea persona autonomoek, mikroenpresek eta enpresa txikiek eskatu ahal izango dabe. Gitxi gorabehera 50 behargin arteko enpresak daukaguz berbabide. Apirilaren 1etik garagarrilaren 31ra bitartean aurkeztu eta borondatez ordaintzeko epea eben zerga-zorrei jagokenez aplikatu ahal izango da, eta salbuetsita dagoz Persona Fisikoen Errentearen gaineko Zergearen, Ondarearen gaineko Zergearen eta Soziedadeen gaineko Zergearen kanpainak. Hori ez da sartzen.

Geroratutako zorren ordainketea hiru hilebetez etengo da, borondatezko aldia amaitzen danetik kontetan hasita, eta ordainketea gero egin beharko da hilean zenbateko bereko 6 kuotatan zatituta.

Bigarrenik, Persona Fisikoen Errentearen gaineko zergearen eremua. 2022ko lehenengo bi hiruhilekoei (sei hilebete) jagokezan ordainketa zatikatuak salbuetsiko doguz, jarduera ekonomiko horreek garatzen dabezan persona fisikoenak, guztienak.

Además, hemos acordado también modificar los porcentajes en los ingresos con estimación directa, tanto por amortizaciones como por pérdidas de difícil justificación, y lo hemos incrementado.

Con carácter general para cualquier actividad, hemos pasado del actual 10% al 15%.

En Agricultura y Ganadería, el 70% (en la actualidad está en el 35%).

70% en la actividad de transporte de mercancías por carretera (actualmente está en el 55%).

Y en el sector pesquero no cambia porque actualmente está por encima del 90%.

Como tercera medida, en el Impuesto de Sociedades: en el caso de empresas muy pequeñas, incrementamos del 10% al 15% las deducciones de gasto compensables por dificultades derivadas de su tamaño.

Azkenik, lehen sektoreari jagokonez daukagun eskumenaren esparruan, Foru Aldundiak zuzeneko laguntza sorta bat abiarazoko dau, ekoizle txiki bakotzak (abeltzainak..., tira, dagozan azpisektore guztiak) batez beste 3.200 euro inguru izan daizan ustiategi bakotzeko. Batez bestekoa dala dinot. Iraunkortasuna eta Ingurune Naturala Zaintzeko Sailaren programea da, eta 1.250.000 eurora helduko da.

Tira, ikusten dozue jardun geinken tokian jarduten ari garala.

Neurri horreek eragina izango dabe foru-kutxetan, bai. Aurten Bizkaiko ekonomian 108 milioi euro inguru sartuko doguz hartzen ari garan neurriakaz, hori da aurreikuspena.

Eta gure aurreikuspenen arabera, ia 31 milioi euro gitxiagoko diru-bilketea izango dogu horregaitik bakarrik, zuzeneko zergapetzearen alde horregaitik.

Baina guk onartu egiten dogu hori. Ontzat emoten dogu, milioi

horreek, hain zuzen be, orain egon behar daben lekuetan egongo diralako, persona autonomoen, enpresa txikien, ETEen eskuetan.

Halanda be, adi-adi egon behar gara beste neurri batzukaz be, gure esku ez dagozan arren garrantzitsuak diralako. Garrantzitsuak dira, eta logikoa dan moduan, elektrizidadearen eta hidrokarburoen prezioan hartu diran erabagiez ari naz. Atzo hartu ziran erabagiak.

Guk ez geunkan horretarako gaitasunik. Dakizuenez, zergen arloan be ez geunkan eta ez daukagu gaitasunik, nahi-ta beti eskatzen dogun eskumen hori. Edozein forok balio deusku BEZaren zeharkako ezarpenean eskumen hori eskatzeko; izan be, gaitasun hori bagendu, gure erantzuna be askoz be berehalakoagoa izan leiteke, logikoa dan lez.

Espainiako Gobernuak Kontseiluan hainbat erabagi hartzea zehaztu dau, eta horreek be eragin egingo deuskue, dinodan lez, eta erabagi askogaz dauka zerikusia, baina eragina daukienak eta gure kudeaketea daukienak banatzen saiatuko gara.

Eragina dauka, esaterako, enpresa elektro-intensiboen sarbide- eta banaketa-bidesariak murrizteak. Egia da sano modu positiboan ikusten doguna, nahi-ta diru hori enpresa elektrikoei konpentsauko jaken, datorren urteko Aurrekontuen Legearen kontura.

Jarduketa horrek foru-kutxetan BEZ gitxiago biltzea be ekarriko dau.

Baina barriro dinot, positiboa dala uste dogu, danok lagundu behar dogulako. Guk be bai.

Era berean, 2022ko bagilaren 30era arte luzatu dira apirilaren 30era arte indarrean egozan neurriak, hau da, elektrizidadean BEZa %21etik %10era murrizteko neurriak. Era berean, lehen sei hilekoan, lehenengo sei hilebeteetan energia elektrikoaren ekoizpenaren balioa kendu eta elektrizidadearen zergea %0,5era murriztuko da. Halanda ze, neurri horreek be foru-eremuan sartu beharko doguz. Aurreko aldian be egin genduan, eta horrek be eragina izango dau gure diru-bilketan, bai BEZaren eta bai zerga berezia ezartearen diru-bilketea, jakina. Baina uste dot positiboa dala, modu positiboan baloretan dogu, hor egon behar garalako eta lagundu egin behar dogulako.

Eta, azkenik, gasolinen edo hidrokarburoen prezioa jasteko asmoz Madrilek onartutako beste neurri bat be aitatu gura neuke.

Dakizuenez, erregai-litro bakoitzeko 15 zentimoko hobaria izango dau apirilaren 1etik bagilaren 30era, baina kontsumitzaile guztientzat izango da, ez bakarrik garraiolarientzat. Eta horri banatzaileak jarri leikezan 5 zentimo edo gehiago gehitu behar deusaguz.

Tira, hobari hori deskontu zuzen lez egiten da gasolindegietan, eta, beraz, gero eurek eskatu beharko dabe egingo daben hobaria itzultzeko.

Itzulketea eskatzeko modua gaur egun hidrokarburoen zergan gasolio profesionalagaz egiten dan moduan egingo da. Izan be, desbardintasuna da garraiolariak eskatu beharrean (hondino itzulketa hori apliketan jake-eta) gasolindegia berak eskatuko dauela. Bizkaian gitxi gorabehera 115 gasolindegi dagoz.

Halanda ze, hidrokarburoen zergaren itzulketak foru-ogasunok egiten doguz.

Itzulketa horreek antolatzeke modua euskal erakundeoi egokituko jaku. Pentsetan ari gara zelan egin, hau da, aurreratu eta gero eskaera horreek guztiak izapidetzea, eta Madrilen erakundeakaz be hori izan dogu berbabide, eta hemen foru-ogasunak, Eusko Jaurilaritzeagaz batera alkarlanean arituko gara. Hori da jagokuna eta uste dot egin behar dogula. Beraz, zentzun horretan, modu positiboan ikusten dogu.

Era berean, barriro dinot, azken neurri hori positiboa izan arren, persona guztiei eragiten deuselako eta ez kolektibo jakin bati, uste genduan beste modu batzuetan aplikau ahal zala. Berbarako, gastuaren bidetik hobariak emoteko konponbidea BEZaren murrizketeagaz egin ahal zan, elektrizidadean egin zan lez, %21etik %10era murriztuta; izan be, gasolinean be BEZaren murrizketea %21etik %10era ezarri ahal zan, eta ondoren hobari espezifikoa egin ahal izango jaken errepideko garraioaren sektoreei, lehen sektoreko sektoreei, baina hobari espezifikoak, une honetan gasolio profesionalaren edo landa-eremuko gasolioaren bidez egiten ari dan moduan.

Hori guztia hiru hilebeterako egingo da. BEZaren murrizketearen kasuan, 16 zentimoko murrizketea ekarriko eban, eta, beraz, konponbide berberetara helduko ginan. Baina danok aritu gara helburu bera lortzeko lanean. Egia esan, erabagiak hartzeko gaitasuna ez daukagu guk hemen. Dakizuenez, Ministroen Kontseiluak dauka, Errege Lege-dekretuaren bidez, eta, gero, baliozkotu egin beharko da, halan bada, Diputaduen Kongresuan.

Barriro dinot, erabagiak ondo etorriak dira. Une honetan ez daukagu neurri horreek foru-kutxetan daben eraginaren kuantifikazinerik, baina erakunde guztiei jagoku jardutea.

Laguntza horreek lehen sektoreari be ezarriko deusaguz, eta lehenbailehen ezarriko doguz. Gure asmoa datorren apirilean abiarazotea da, ahal dala apirilaren 5ean erabagiak hartzea eta Madrildik datorren guztia inplementetea, lehenbailehen, hori be apirilean bertan.

Neurriak aitatzen doguzanean ezin doguz ezelan be ahaztu gehien behar dauenari laguntzeari jagokozan neurriak be. Eta kasu honetan errefuxiatuak aitatzen dodaz, batez be une honetan gerra-eremutik datozenak, baina, eta barriro dinot, gainerako migratzaileak be ahaztu barik.

Joan dan martiaren 7tik hona, euskal erakundeak koordinauta lanean ari gara preminazkoenari erantzuteko. Momentuz gerra-eremutik, Ukrainako gerra-eremutik etorritako 204 persona dagoz baliabide publikoetan babestuta, eta barriro dinot, Bizkaitik eskuragarri dagozan baliabide publikoak dira. Une honetan 430 plaza inguru daukaguz erabilgarri. Baliabide publikoak. Horrezaz gainera:

-Psikologoen alkargoagaz hitzarmena aktibauta daukagu, persona horreei guztiei eta partikularren harrera-etxebizitzetan dagozanei zerbitzua emon ahal izateko. Herri honek beste behin erakutsi dauen alkartasuna be eskertu gura dot.

-Umeen Zerbitzuan talde espezifikoa bat aktibau da gerra-eremutik etorri diran edadebakoak artatzeko.

-15 plazako baliabide bat dago familia-erreferentzia barik heltzen diran edadebakoentzat, behar bezala artatuak izan daitezcan.

-Talde espezifikoa bat daukagu mendekotasun-balorazinoak egiteko, arretea espezializaua behar izan ezkeru.

-Eta Aldundi honek Eusko Jaurlaritzaren zerbitzura, eta CEAR eta Gurutze Gorriaren zerbitzura 100 bizikidetzeta-unidadarentzako plazak jarri dauz, eta horreetako batzuk daborduko erabilten ari dira.

Bueno, pues, esto es lo que tenía que manifestar de momento. Me he extendido en el tiempo, perdónenme, pero al fin y al cabo tenemos que tener en cuenta una cosa. La situación es coyuntural. Veamos hasta qué punto se convierte en estructural, esperemos que no ocurra, pero algo sí que es necesario a corto plazo, y es que finalice la guerra de Ucrania. Que estén de nuevo en paz y, sobre todo, que las personas de allí tengan una calidad para vivir allí. Libres, libres y sin ningún problema.

Continuaremos. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Diputado General. En el turno de réplicas, señora Ilardia Olangua, tiene usted la palabra.

La Sra. **ILARDIA OLANGUA** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta.

Ayer comentaba usted que habían aprendido de la crisis de la pandemia. Pues nosotros/as pensamos que no. Creemos que no, porque estos tiempos crueles, duros requieren de un trabajo en común. Porque para hacer frente a una crisis como esta debemos estar preparados/as con anterioridad, el diagnóstico debe estar realizado para soportar cuando llegan situaciones como esta.

Hoy, el Gobierno Foral de Bizkaia... Las medidas de las que nos ha informado hoy el Diputado, bueno, todas han sido las que se dieron cuenta ayer, excepto aquellas que se han adoptado a nivel estatal. Ustedes no han aprendido nada de la pandemia. Voy a repetir hoy también lo que tantas veces hemos manifestado. ¿Qué clase de respeto institucional es este? ¿Qué respeto nos tienen a los y las representantes de los y las vizcaínas que estamos aquí? Una vez más, una vez más, nos enteramos por la prensa de las medidas que va a adoptar este Gobierno Foral.

Las medidas que han presentado, esas medidas las damos por buenas, también lo he dicho antes. ¿Serán beneficiosas? Sí. Y ¿son necesarias en estos momentos para numerosos sectores? Sí. Ahora bien, ¿son suficientes? No, de ninguna manera. ¿Llegan a tiempo? Tampoco. Hoy, aquí, señor Rementería, no ha dicho ni tan siquiera una medida, ni tan siquiera una, en relación a las medidas para proteger a las personas y a las familias.

Queremos poner a las personas en el centro. Pero pongamos a las personas en el centro.

Esas medidas que ustedes han planteado supondrán un descenso importante en la recaudación, en un momento en el que la inversión pública y la protección de los sectores más vulnerables de la situación es fundamental, tal y como he dicho antes. En este sentido, además de las medidas transitorias urgentes también deberían adoptarse medidas profundas para que afectaran en la protección social y en la inversión pública, y lanzaré aquí algunas de nuestras propuestas para hacer frente a ello: el trato igualitario de las rentas de trabajo y de capital en el impuesto IRPF; en el Impuesto de Sociedades establecer como tipo eficiente sobre los rendimientos del 15%; que se establezca el impuesto de grandes bienes; que se intensifique la lucha contra la elusión fiscal... A ver,

señor Rementeria Maiz, aquí necesitamos un amplio plan de choque para estructurar una gran protección social, económica y laboral para la población vizcaína. Para poder hacer frente a lo que está ocurriendo y a lo que, seguramente, puede suceder. Creamos una comisión de colaboración, una comisión de colaboración para realizar un diagnóstico completo que he mencionado en mi anterior intervención en el ámbito de nuestras competencias, de nuestras competencias y en esta dirección, para poder debatir en relación a las medidas que haya que adoptar.

En las últimas horas hemos sabido que el lehendakari Urkullu ha hecho un llamamiento a todos los grupos políticos. Ha convocado, bueno, no sé, una comisión en el sentido en el que teóricamente estamos pidiendo ahora, o ha anunciado algo similar. Bienvenido sea. Bienvenido sea. ¿Piensa hacer algún anuncio en este sentido?

Hagamos un diagnóstico real y profundo para que no nos pille desprevenidos/as una próxima crisis. Que una próxima crisis no coja a nadie desprevenido/a. Hagámoslo entre todos y todas. Hagámoslo entre todos y todas. Reflexionar, debatir y adoptar medidas adecuadas a la magnitud de los problemas. Precisamos de un acuerdo popular. En Bizkaia necesitamos un acuerdo popular.

Eta zerari jagokonez... Amaitzera noa. Gaur hemen aitatu dozun gaitasun faltetari jagokonez, hemengo arazoetarako erabagiak hemen hartzeko gaitasun faltetari jagokonez, hemengooi eragiten deuskuen arazoetarako, zer behar dogun, Rementeria jauna? Bada, aspalditik aldarrikatzen ari garana, burujaubetasuna.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora Ilardia Olangua. También en el turno de réplicas, señora De Madariaga Martín, tiene usted la palabra.

La Sra. **DE MADARIAGA MARTÍN** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta.

Tira, Rementeria jauna. “Hasteko, diagnostiko zuzena egin behar da” esan dozu. Ondo, diagnostiko zuzena egin behar da, baina ez ondorioena bakarrik, ezpada jatorriena be bai. “Ondorio horreen inguruko diagnostiko zuzena egingo dot, eta, gainera, gai horreetan jarduteko gaitasuna euki neike edo ez” esan dozu. Eta, gainera, sano diagnostiko bitxia egin dozu, honako hau esan dozu-eta: “sektore bi dagoz, eta horreek dira kaltetuenak: industria, enpresak, eta gizartea”. “Hurrekoa izan naz, hurreratu egin naz, entzun deutset, eta neurri egokiak dakardaz eragin koiuntural horreetarako”, salbuespenezko neurriak eta iragankorrak dirala aitatu dozu. Eta gizartearentzat, sektore kaltetuenetako bigarrena dana? Ezer be ez? Horreentzako ez dakargu inongo neurrik? Horreekana hurreratu be ez zara egiten, ez deutsezue entzuten, ezta?

Eta zer gertatzen da egungo egoera abiarazoten daben errazoiei buruz behar dan diagnostiko zuzenagaz? Horren inguruan ez jatzu diagnostiko zuzen bat egitea interesetan, ala 4 hamarkada gehiago behar dozuz diagnostikoaren ondiora heltzeko, hau da, mendekotasun energetiko larregi daukagula eta hornidurakaz mendekotasun larregi? Izan be, hori da behar izaten ari garan denporea, 4 hamarkada. Egoera bera, 4 hamarkada beranduago, ondorio berak, eta hemen ez dogu ezer egin. Ondo dago, salbuespenezko neurriak eta neurri iragankorrak eragin koiunturatarako, salbuespenezkoak eta iragankorrak, baina jatorrietarako, egiturazkoa danerako? Horretarako ez dakigu.

Gaur atzo beste ahaldun nagusiakaz iragarri zenduzan neurriak dakarskuzuz. Neurri gehiago daukazuzala dinozu, baina publizidade osterako ixten dozuz. Gaur arrastirako, ezta?, Lehendakaritzan. Eta Ganbera honi errespetua hemen? Zertarako gagoz hemen? Itauna Ganbera honetako bi taldek egiten deutsue, ez? Herritarrak ordeztan doguz. Ondo legoke beste neurri horreen inguruan be berba egitea, ez? Eta, antza danez, hori boltsikoan ostentzen ari zara. Jakitea interesetan jaku eta gaur, zuzenean, hemen ebaluetea gustauko litxakigu. 16:00ak arte itxaron behar dogu? Benetan, aurrekari bako errespetu faltea erexten deusat.

Eta bestetik, zera dinozu “ez, ez daukat-eta gaitasunik, ezin dot ezer egin. Hartzen ari garan neurriek daukadazan eskumenakaz zerikusia daukie”. Ondo. Hasieratik esan deutsugu; ez deutsugu eskatuko eskumenik ez daukazun gaien inguruan erabagirik hartzeko. Baina gobernu honek, daukazan eskumenakaz, egiturazko egoeran eragin lei. Jardun daiteke.

Hara, arazoetako bat kanpoko neurribako hornidura-mendekotasuna dala esan deutsugu. Zer moduz berrindustrializazino-plana, esaterako? Zelan babestuko dozu enpleoa? Ondo dago kaltetutako sektoreetarako biztugarriakaz. Ondo, txalotu egiten dogu, ez deutsugu esango txarto dagoanik, baina gehiago egin zeinke. Ez itxi enpresak deskapitalizetan, esaterako. Neurri fiskalak hartu zeinkez hori jazo ez daiten, egungo egoera gatxean enpresa horreek deskapitalizau ez daitezana. Fiskalidatearen beraren bidez egin zeinke. Egizu. Ez itxi dibidenduak eta etekinak banatzen. Ez eizu itxi exekutiboen soldaten igoerarik egon daiten, ez?

Zelan bermatuko dozu, zeozelan, aurtan barriztetako geratzen diran sektoreetako hitzarmen guztietan soldatak ez daitezala izoztu eta Bizkaiko beharginen ia %75en soldatak hohera joan daitezala? Nire ustez, egin zeinkez gauzak.

Zer egingo dozu neurribako mendekotasun energetikoan jarduteko? Ezer be ez? Ezta neurri bat be. Ze inbersino egingo dozue trantsizino energetikoa bultzatzeko? Zelan beteko dogu deskarbonizazinoaren helburua? Zelan? Neurri bakar bat be ez. Hori da egiturazko gaietan jardutea. Energia barriztagarriak garatu leitekez, industria-sektorearen eraldaketan inbertidu geinke. Egin leiteke, bai. Zer gertatzen da ekonomia zirkularreko gure proiektuakaz? Non geratu dira?

Eta erantzun ez deustazun beste kontu bat da krisi honen kostuaren banaketa bidezkoa zelan egingo dozun. Zera dinoskuzu: “ez dakit zein eragin izango dauen diru-kutxa publikoetan”. Osterantzeko neurri fiskalik hartuko dozu datorren aurrekontuan zerbitzu publikoak bermatu ahal izan daitezana? Edo barrero be beharginok eta herritarrok bakarrik ordainduko dogu krisi hau?

Askoz gehiago espero neban zure agerralditik. Zure bigarren zatian, ba, behintzat hurrengo neurriek nondik nora joko daben erakutsiko dozulakoan nago.

Besterik ez.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora De Madariaga Martín. Y en el turno de réplicas, señor Diputado General, tiene usted la palabra.

El Sr. **REMENTERIA MAIZ** jaunak: Muchas gracias, señora Presidenta.

A ver si soy capaz de mostrar las ideas de forma ordenada. Miren, yo entiendo la labor de la oposición. Siempre digo lo mismo. Reconozco que ustedes tienen la obligación de manifestar este tipo de palabras, a pesar de que, bueno, luego desconozco si las creen todas o no, pero están en su obligación.

No comparto esa sobreactuación que realizan. “Ustedes tienen más capacidad, ustedes pueden hacer más...”. Verán...

Bi alderdi politikoetatik ikusi dodana betikoa eta bat da. Hau da, zuok be Covid krisian esan zenduena *kopiau eta itsatsi* dozue. Osasun-krisia zan, tira, krisi koiunturala zan be bai, zorionez, eta bi urte iraun dauela ikusten ari gara; urte bi be bada koiunturea. Orain krisi-egoeran gagoz, lehendik be baetorren inflazino handi baten ondorioz, baina baita Europako gerrearen ondorioz be. Baina zuok be ez zarie aldatu.

Usted me decía: “no han aprendido nada”. Pero ustedes tampoco. Ustedes nada.

Jakina, zuek hemen emoten dozuen konponbide bakarra betikoa eta bat da. Eta esango deusuet zein dan, neu be egon naz-eta pentsetan, “tira, beharbada konponbideren bat emongo deuskue”, eta idea bat neukan buruan, hau da, arazoa konpontzera etorri leiteken ekarpenen bat egin ezkerro, eta tribunan sortu ezkerro, tira, saiatuko ginala. Eta badinotsuet be bizi dogun egoera koiunturalean ona dan idearen baten pentsetan ari bazarie, gu idea horreek guztiak biltzen saiatzen ari garala, jakina, aztertzen, beste ogasunakaz batera aztertzen eta, posible izan ezkerro, martxan jarten. Baina, jakina, nik hemen ikusi dodan urtenbidea betikoa eta bat da.

Y es modificar el sistema fiscal. Modificar el sistema fiscal. Decían lo mismo con el Covid y dicen lo mismo aquí.

Pues, verán, esa modificación fiscal, transformar completamente la tributación fiscal en este sistema coyuntural no es posible. No es posible. Y, además, todas esas modificaciones a realizar no entrarían en vigor hoy. Debemos ser también conscientes de ello. Por lo tanto, esas soluciones mágicas que ustedes plantean, esas soluciones mágicas que lanzan ustedes, no son soluciones. No son una solución. Fracasan en eso, una y otra vez. Lo hicieron en la crisis del Covid, porque tuvimos en consideración algunas de aquellas medidas expuestas, pero en todo eso de modificar la fiscalidad siempre, modificar la estructura, modificar todo, porque hay que modificar todo de arriba abajo, ahí ustedes fracasan.

De Madariaga andrea, zera esan dozu “ez, zuon esku daukazue, bai, jakina; izan be, mendekotasun energetikoa, horniduren mendekotasuna...”. Zuk uste dozu Bizkaiko Foru Aldundiak konponduko dauela Europak, munduak daukan mendekotasun energetikoa? Baina, zegaz zatortaz?

Pero, por favor, ¿qué dicen ustedes aquí? Seamos conscientes. Como institución vasca la Diputación tiene puestas en marcha las transiciones que están en nuestras manos, tanto desde el punto de vista fiscal como desde el punto de vista de gasto. Y pensábamos más allá que otros/as, porque en esta tribuna la Diputación estaba trabajando en las transiciones mucho antes de que llegara cualquier Covid. Estaba trabajando en las transiciones. Desconozco qué estaban haciendo ustedes, pero nosotros/as estábamos inmersos/as en las transiciones. Y entre otras, estaba la transición energética. Y claro que hay que hacerlo con el sector, porque el sector supone en este momento un montón de producto bruto, supone mucho trabajo, y no podemos marginar al sector, debemos hacer frente en la transición en colaboración con el sector.

Baina ez eidazu esan Bizkaiko Foru Aldundiaren esku dagoanik, ez dakit, lurralde osoak, Europak eta mendekotasun energetikoa sortzen dabean krisiek dabezan arazoak konpontzea. Mundu guztiak daukaz energiari jagokonez hornidura berberak, danok. Eta gu ahal dogun neurrian ari gara horri aurre egiten.

Jakina, zera dinostazu “zuen esku dago enpresak deskapitalizetea, enpresek ahal izatea, zuen esku dago zuzendariak diru gehiago ez kobretea, zuen esku dago...”. Tira, horreetan, guk? Guk enpresa bati zer egin behar dauen esateko gaitasuna al dogu? Zertaz ari zara? Baina, mesedez, zelan esan zeinke hori tribuna honetan?

Jakin daigun non gagozan, jakin daigun ze gaitasun daukagun, hemen ez dau-eta edozein gauza esateak balio. Mesedez.

Seamos responsables.

Hau da, guk Europako esparru osoa gainditu eta enpresa bati zer egin behar dauen esateko gaitasuna daukagula? Ez, begira, guk gaitasun fiskala daukagu, eta biztugarri batzuk daukaguz enpresentzat, hain zuzen be, deskapitalizazioak saihesteko eta euren enpresetan inbertidu ahal izateko. Etekin horreek euren aktibo propioen sustapenean, enpleoaren hobekuntzan eta abarretan bideratzen dabez, eta horreek dira emoten doguzan biztugarriak, baina zuok ez zagoze horren alde. Ez zagoze. Ez zagoze inoiz Soziedadeen Zergearen alde, esaterako. Halanda ze, hor hipokresia bat dago, ezta?

Decían ustedes: “ez, baina zer neurri dago personentzat, kaleko personentzat, ze neurri dago?”. Hara, ba, begira, aitatu doguzanak. Izan be, guri..., hain zuzen be, energia-prezioaren jatsierea ezarriko dogu. Inflazioa sortzen ari dan gaitako bat energiaren, gasaren, elektrizidadearen eta erregaien prezioa da. Eta neurriak ez dira hemen hartzen, hartzen diran lekuetan hartzen dira, eurek daukielako hartzeko gaitasuna. Guk gustura inplementau gura doguz. Esan dot. Horreek dira herritarrakana doazan neurriak. Horreexek, hain zuzen be.

Jakina, zerga-ikuspegitik egiteko badinostazu, zer proponiduten ari zarie? PFEZa jastea? Hori al da proponidu deustazuena? Ezetz uste dot, baina hori da esaten ari zariena. Zelan lagundu ahal jake personei ikuspegi fiskaletik? PFEZa jasten. Zerga aldetik hori egingo da jenteari lagundu ahal izateko, dirua euren esku geratu daiten, baina zuok ez dozue hori gura, ezta?

Hara, nik zera dinotsut, egoera koiuntural baten neurri drastikoak, zorrotzak hartzea, egoera koiuntural baten egiturazko neurriak hartzea ondo pentsau behar dala, eta ikusi egin behar da hau koiunturala dan ala estrukturala dan. Eta hori datoza hilebeteetan ikusiko dogu. Eta hemen neurri espezifikoak hartzen ari gara sektore osoari laguntzeko, persona guztiei. Ez enpresei bakarrik, ezpada langileari be, persona guztiei. Hori da Bizkaiko Foru Aldundiak egiten dauena.

Eta inbersinoei jagokenez, ez daukagu inongo trabarik. Aurre egiten ari garan 4 trantsizinoetarako onak diran inbersino guztiak egingo doguz, eta gaur egingo diranak, bihar egingo diranak eta atzo Foru Aldundia egiten ebilzanak. Gaur ez dogu aurreikusten inongo inbersinorik murriztea edo gitxitzea, inbersino horreek egitea guztiz funtsezkoa iruditzen jakulako.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Diputado General.

El punto cuarto del Orden del Día.

El Sr. **SECRETARIO SEGUNDO / BIGARREN IDAZKARI**

jaunak:

4.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Interpelación
([R.E.11/E/2022/0000613](#))

Autor: Duque Santacoloma, Izaskun (EHB)

Asunto: Las Unidades Convivenciales de las residencias de personas mayores.

Documento Principal:
([R.E.11/E/2022/0000613](#))

Expediente: ([11/B/18/0003289](#))

4.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Itauna
([11/E/2022/0000613SE](#))

Egilea: Duque Santacoloma, Izaskun (EHB)

Gaia: Adineko egoitzetako Bizikidetz Unitateak

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2022/0000613SE](#))

Espedientea: ([11/B/18/0003289](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Señora Duque Santacoloma, tiene usted la palabra.

La Sra. **DUQUE SANTACOLOMA** andreak: Buenos días a todos/as.

Bueno, el pasado 31 de agosto se publicó el Decreto Foral, de la Diputación Foral de Bizkaia, por el que se regula la articulación de unidades convivenciales en la provisión del servicio foral residencial para personas mayores en situación de dependencia. Eso en cuanto al decreto foral.

Y por su parte, el Departamento de Acción Social publicó en julio de 2021 la convocatoria para concertar la prestación del servicio residencial foral para personas en situación de dependencia en residencias de Bizkaia (esa convocatoria era de 2021-2023).

Y en dicha convocatoria se preveía ofertar 500 plazas de unidades convivenciales a partir del 1 de marzo de 2022 en ese nuevo modelo, ¿no es así? Ofertar 500 plazas en unidades convivenciales.

2022ko martirako, aurtengo martirako, egoitza-plazak ituntzeko deialdiaren barruan, Aldundiak bultzatu dauen egoitza-eredu barri horretan 500 plaza eskainiko zirala estimau zan, egoitzetako bizikidetz-unidadeak, ezta? Tira, badaukagu dokumentazino hori; badaukagu 2020, 2021 eta 2022. urteetarako egoitza-plaza barriak modalidade desbardinetan ituntzeko egiten zan zerrendea.

Hori da aurtengo egiten zan proiektzinoa, eta, beraz, gure ustez, martiaren amaieran gagozan ezker, daborduko martxan egongo dira egoitza-eredu barri horretan dagozan 500 plaza horreek. Hori da diputaduari gaur egiten deusagun galderetako bat. Eta kalkuluen arabera, 2023rako ia bikoiztu egingo ei dira plaza horreek egoitza-eredu barri horretan.

¿No es así? La estimación, el reto para cuando lleguemos a ese año

2023 es que en este nuevo modelo haya 1.200 plazas.

No es la primera vez que tratamos este tema en las comisiones y también en esta Cámara, en los plenos... Y en una comisión...

Hain zuzen be, Sergio Murillo Gizarte Ekintzako diputaduak garagarrilean egindako agerraldian, ba bertan, agerraldi haretan diputaduak adierazo eban estrategia horren bidez beste aurrerapausu bat emon gura dala arretearen personalizazioan, personen behar, itxaropen eta lehentasunen bilakaerari erantzuna emoteko.

Por lo tanto, el objetivo es claro. El objetivo es la atención personalizada.

Egun haretan, diputaduak adierazo eban garrantzitsua dala bizikidetza-unidade horreek antolatzea, baina arabere garrantzitsuagoa dala unidade horreen barruan gertatzen dana.

Bizikidetza-unidade horreek arautzen dauzan dekretua batez be bost ardatzetan banatzen da:

-Arreta- eta bizi- plan personalizaua.

-Eguneroko bizi- esanguratsua.

-Hartu-emonen eta erreferentziako profesionalen ikuspegia.

-Bizikidetza-unidade horren antolaketa eta kudeaketa.

-Eta bizikidetza-unidade barri horreen arkitekturea eta giroa, ezta?

Batzorde haretan guk, ba, eredu horren inguruko kezka eta zalantza batzuk azaldu genduzan, ez horrenbeste dekretuaren filosofiari buruz, esan genduan lez neurri handi baten ados gengo zalako, ezpada ezarriko zan moduari buruz, zelan jarriko zan martxan bizikidetza-eredu barri hori, eta, ba, bertan adierazo genduzan geunkazan zalantzetako batzuk.

Orduan geunkan zalantza nagusia ratioen ingurukoa zan, hau da, personearen beharretan eta personeagan oinarritutako egoitza-eredu barri hori zelan ezarriko zan, ratio berberei eutsi ezker.

Izan be, senak dinosku, esaten euskun eta jarraitzen deusku esaten personeagan oinarritutako zuzeneko arreta etxeko giroaren antzekoa izan gura dauen egoitza-eredua dala, hau da, persona horreek, egoiliar horreek etxean lez zainduak, artatuak izan daitezala, etxean lez sentidu daitezala. Eta uste dot senak guztioi dinoskula, edadeko persona bat etxean lez sentiduarazoteko giza baliabide gehiago behar doguzala. Behargin gehiago.

Gure ustez, ezin da horrelango zerbitzurik eskaini, zerbitzu personalizaua, personeagan oinarrituta, orain arte izan diran ratio berberakaz.

Y en el decreto están bien definidas las condiciones técnicas y físicas, pero en el decreto no se menciona nada acerca de las necesidades del personal. Únicamente se menciona en el artículo 8 esa nueva figura del personal de referencia, ¿no? Y menciona que se convertirá en el principal referente “para un grupo pequeño de personas y sus respectivas familias”. Pero no menciona de cuántas personas constará ese grupo pequeño.

Es cierto que en una unidad convivencial, como mucho, puede haber 25 personas, y eso sí que está regulado. Desconocemos cuánto personal de referencia puede haber en una unidad convivencial, el decreto no lo señala, no lo menciona. La normativa de la que disponemos hoy en día relativa al personal es el decreto de las residencias, y es de fecha 31 de julio de 2019, y teniendo en cuenta las ratios que se concretan en el mismo, pues, resulta imposible llevar adelante los requisitos y obligaciones que deben cumplir las unidades convivenciales.

Precisamente, hemos recurrido a ese decreto y hemos realizado un cálculo, y en base a esa tabla, tomando 25 personas residentes, en una unidad convivencial estarían 7 personas trabajadoras para la actividad diaria, 7 trabajadoras/es de apoyo para 25 residentes. Pero no habrá ninguna trabajadora o trabajador social. No habrá un/a enfermero/a, no habrá personal trabajador ocupacional, tampoco habrá personal para ofrecer una atención psicológica, pedagógica y psicopedagógica. Tampoco habrá ningún médico/a, ni fisioterapeuta.

¿Se están aplicando ratios de este tipo hoy en día en las unidades convivenciales? Esa es otra de las preguntas que le hacemos. En teoría, esas unidades se pusieron en marcha a principios de marzo, y nuestra pregunta concreta es si se mantienen esas ratios en cuanto a personal o se han reforzado para que se cumplan todas esas medidas que establece este nuevo modelo.

Pero en la Interpelación de hoy queremos manifestar con todos y todas, otra preocupación que nos ha surgido, ¿no?

Las unidades convivenciales tienen como objetivo fomentar la autonomía de la persona, cada residente tendrá una atención y un plan de vida personalizado, consensuado; se priorizarán las relaciones interpersonales frente a las actividades de rehabilitación, es decir, los y las residentes en unidades convivenciales deben tener cierto grado de autonomía.

Pero el mensaje que recibimos de las residencias es que la situación de las personas residentes es cada vez más compleja, que cada vez son más dependientes, y que cada vez tienen más necesidades, ¿verdad?

Manuel Lezertua Rodríguez, del Ararteko también hizo varias alusiones al respecto en la sesión de la Comisión de Acción Social celebrada este mes. Yo le pregunté expresamente porque quería información al respecto y quería saber su opinión. Y le pregunté si este nuevo modelo residencial es válido para las personas residentes que tienen un nivel alto de dependencia, es decir, si las unidades convivenciales sirven para las personas que precisan de cuidados intensivos, y la respuesta fue muy clara: este modelo no sirve para los y las residentes con dicho perfil, y debemos pensar en otro modelo para el cuidado de estas personas.

En esa misma comparecencia, el Ararteko dijo que a la hora de elaborar el informe, el informe que nos presentaron ese día, habían tenido dificultades para recibir determinada información que habían solicitado a la dirección o a las personas gestoras de las residencias y mencionó también que uno de los retos es mejorar la coordinación interinstitucional y la recogida de información sobre las personas usuarias.

Por eso planteamos al Diputado de Acción Social esta Interpelación. Hemos planteado varias preguntas. Esperamos responda a esas preguntas en este primer turno, y continuaré en mi segundo turno.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Duque Santacoloma. Y en el turno de réplicas, el representante de la Diputación, señor Murillo Corzo, tiene usted la palabra.

El Sr. **MURILLO CORZO** jaunak: Sí, señora Presidenta, junteros/as, buenos días.

En nombre del grupo EH Bildu la señora Duque en este caso me pregunta por las unidades convivenciales que estamos promoviendo en las residencias de personas mayores. Permítanme mencionar aquí, porque también se ha mencionado, la Sesión Plenaria de Política General de fecha 28 de septiembre de 2020, porque en Bizkaia fue aquí donde comenzó la conversación acerca de las unidades convivenciales, al menos entre nosotros/as, y fue el Diputado General quien lo trajo en su discurso.

El Diputado General trajo a la tribuna el tema de las unidades convivenciales como elemento clave para la mejora y modernización de la red social de atención a las personas en situación de dependencia en Bizkaia, como forma de avanzar en un cuidado especializado en una residencia para quienes lo precisen, ya que entonces optó por ampliar el proyecto EtxeTIC para mejorar los cuidados en casa, y este gobierno así lo ha hecho.

Manifestamos entonces que íbamos a impulsar un modelo de residencia más humano, basado en pequeñas unidades convivenciales que facilitan la convivencia en residencias. Usted ha dicho, y además de forma correcta, que la palabra clave sería la personalización de la atención, si tuviéramos que decirlo en una sola palabra. Y aunque se resume en una sola palabra, este ambicioso plan implica la toma de decisiones. Y ese era el camino que emprendimos desde aquel preciso día.

Y el 20 de septiembre del año pasado presentamos unos propósitos concretos, las aspiraciones concretas de política pública y poniendo políticas concretas al servicio de esa transformación y, precisamente, pasamos de la palabra a la acción. El objetivo es avanzar en la personalización de la atención, organizar los recursos, las residencias en unidades convivenciales.

Helburua arretaren personalizazioa areagotzea da, eta horretarako bidea bizikidetzaren bidez dira.

Y el 14 de octubre del pasado año, como bien ha dicho usted, en la Comisión de Acción Social les comuniqué de forma detallada los pasos que hemos dado al respecto.

Zera azaldu dot, joan dan urriaren 14an Batzar Nagusiotako Gizarte Ekintzako Batzordean azaldu nebala, Elkarrekin Bizkaia taldeak eskatuta, bizikidetzaren bidez personalizetako helburu hori eregitu daukagun egoitza-sarean islatu behar dogula, sarritan esan deusuedan lez. 10.000 plaza baino gehiago 150 egoitza baino gehiagotan.

En dicha red, 6.212 personas mayores tienen hoy en día la cobertura de la Diputación Foral de Bizkaia.

Gaur egun 6.200 personak daukie edadekoentzako egoitzetan Bizkaiko Foru Aldundiaren babes publikoa.

Y ¿cuál es el perfil de esas personas? Es así como preguntan ustedes

en su interpelación. Pues la media de edad es de 83,7 años. Y el 59% tiene 85 años o más. El 89% tiene reconocido el grado 2 o 3 de dependencia. Más concretamente, el 30% tiene reconocido el grado 2 y el 59% el grado 3.

Pero a menudo yo mismo he criticado que el grado de dependencia no es el mejor indicador para conocer las necesidades de cuidados de las personas en situación de dependencia. Por eso, me gustaría hacerles una fotografía en base al instrumento finlandés RAI, que era el que usábamos las instituciones vascas antes de la aprobación de lo que conocemos a través de la Ley de Dependencia española. En base a dicho instrumento, el 37% de las personas residentes tiene un deterioro cognitivo y el 46% una movilidad reducida. Ese es el perfil de las personas que atiende la Diputación en la red de residencias.

Bai, egoitza-plaza baten artatzen doguzan personen %89k 2. edo 3. mendetasun-mailea dauka aintzatetsita, batez beste 83,7 urte, eta %59k 85 urte baino gehiago. Hori izan daiteke erradiografia bat, eta askotan esaten dodan lez, mendekotasunaren balorazino-baremua ez da izaten tresnarik onena behar dabezan zaintzak ezagutzeko, eta euskal herri-administrazioek lehen be erabilien tresnea erabilten dogu, hau da, RAI tresnea.

Bada, RAI tresnearen ikuspuntutik begiratu ezker, %37k narriadura kognitiboa dauka eta %46k mobikortasun edo gaitasun funtzional sano eskasa.

Estas son las características de las personas residentes: edad avanzada, un alto nivel de dependencia, con deterioro cognitivo y en gran medida con grandes problemas de movilidad. Nosotros/as no podemos elegir a quién tenemos que atender.

Por eso, si los procesos de transformación, si las unidades convivenciales son el proceso para transformar las residencias, deben atender esa realidad. Esto no es una opción. Es nuestra obligación. Y eso no se elige.

Errealidade horri erantzuten deusagu eta erantzuten jarraitu behar dogu. Eta modu personalizauagoan egin gura dogu, hori da aldatu doguna, aurrerapausu bat emon gura dogu personalizazinoan; personalizazino hori prozesu progresiboa izango da daborduko eregita dagoan sare baten, eta deskribidu deusuedan laguntza-preminen errealidadea aintzat hartuta.

Jakina, egoitza bakotzak bere errealidadea eta egokitzeko aukerak ditu. Halanda ze, trantsizino bat planteau dogu beti. Trantsizinoa. Prozesu progresiboa. Eta, zelan egiten ari gara? Bada, politika publikoko tresnetan beharrezko aldaketak sartuta.

Usted misma ha mencionado los pasos que hemos dado: entre otros, el Decreto Foral 119/2021, que regula la organización de las unidades convivenciales. Asimismo, vamos recogiendo ese servicio foral en los instrumentos jurídicos que ejecutamos, lo reflejamos en instrumentos jurídicos. En ese sentido, la concertación vigente prevé este tipo de plazas hasta 2023. También hemos recogido las unidades convivenciales en los convenios que tenemos con las residencias municipales, cuando así lo ha acordado el ayuntamiento. Y en las sedes del IFAS de gestión directa estamos poniendo en marcha procesos, empezando por la formación, para adaptar los cuidados y las infraestructuras.

72 personas autorizadas en 4 unidades. Esta es la realidad actual. 248 plazas con autorización previa en 13 unidades. En 3 unidades otra residencia ha solicitado 66 plazas. El servicio de inspección y control dispone de 109 plazas con otras 6 residencias en 7 unidades. Estamos trabajando intensamente en 4 residencias municipales. El IFAS acaba de adjudicar esta semana el proyecto de adecuación de infraestructuras y la dirección

de las obras.

Estas son las realidades, estas componen nuestra hoja de ruta. Llegarán más, ya estamos en proceso.

Eta bizikidetzta-unidadeak martxan dagozan lekuetan, finkatuta dagozan lekuetan (ez dot galdera horretatik iges egingo) zein da bertan bizi diran personen profila? Pentsau zeinkienez, ezin dogu-eta aukeratu nor artatu behar dogun, orokorrean, sareko profilaren sano antzekoa da. Halanda ze, batez besteko edadea 85,9 urtekoa da, eta %64k 85 urte edo gehiago ditu, bizikidetzta-unidadeetan sarean baino arean gehitxoago, orokorrean. %92k 2. edo 3. mendetasun-mailea dauka onartuta: %35ek 2. mailea; %58k 3. mailea. Bizikidetzta-unidadeetan sarean baino arean mendekotasun handiagoa.

Personen %42k narriadura kognitiboa dauka, eta %36k mobikortasun urri-urria. Orokorrean sarearen inguruan emon deusuedazan antzeko datuak.

Las necesidades de las personas residentes de las unidades convivenciales que están funcionando son grandes, también ahí. La edad media es de 85,9 años, y el 92% tiene reconocido el grado 2 o 3 de dependencia, deterioro cognitivo y un tercio grandes límites de movilidad.

Ondorioa agirian geratzen da datu horreen argitan. Adituek dinoe, baina errealdadeak be erakusten dau. Mendetasun-egoeran dagozan personak bizikidetzta-unidadeek lortu gura daben arreta personalizauaren onuradun izan leitekez eta izan behar dira. Personen biografia, nahiak eta euren bizitza-proiektua kontuan hartzearen aldeko arreta-ereduetarantza doan bidea.

Por tanto, en relación al perfil, y habiendo dicho qué pasos se han dado desde el inicio hasta hoy y lo que ha ocurrido, además de ese otro tema principal, usted trata otros dos temas en su interpelación. Intentaré abordar también esos dos temas en el poco tiempo que me queda.

En cuanto al personal de referencia, me atenderé a lo que regulamos en el artículo 8 del Decreto Foral, que señala que se ofrecerá un apoyo continuo y que se convertirán en el principal referente. Por tanto, debemos entender que ese personal de referencia va a estar en la atención directa de la unidad, al menos si van a ofrecer ese apoyo continuo y si serán referentes, pero eso no quiere decir que no haya otro tipo de personal. Aquí tengo yo, en una residencia concreta, en una residencia que tiene organizadas las unidades convivenciales, qué ratio tiene de personal social, el ratio de enfermería, el ratio de ocupación, el ratio de psicología, el personal sanitario o médico y el ratio de fisioterapia, además de los y las profesionales de cuidados directos. Todo este personal profesional estará, está ya. ¡Cómo no van a estar en las residencias y en las unidades convivenciales!

Por lo tanto, y en relación con el último tema, en lo que respecta a la inspección, lo he adelantado, y lo voy a decir de nuevo, pero tal vez no lo he dicho en esta Asamblea General. Por lo tanto, permítanme decirles también a ustedes que este año, además de la inspección anual que de oficio se realizará en los centros de personas mayores, la ordinaria, por así decirlo, se realizará de oficio otra inspección para evaluar las unidades convivenciales autorizadas. Y en ese proceso de transición esa labor de supervisión ayudará a hacer una evaluación y una pedagogía, identificando buenas prácticas, y extendiéndolas a otras residencias. Porque esa es también la labor de la inspección, y por eso este año queremos hacer un trabajo específico.

El camino se hace paso a paso, encuentros, decretos forales, acuerdos, formación, licitación de obras, inspección... Establecimos el objetivo, lo tenemos afianzado,

estamos poniendo en marcha los recursos y estamos dirigiendo todos los instrumentos de política pública disponibles en esa dirección.

Sé que están de acuerdo con el objetivo. Por eso digo a menudo que las aportaciones serán bienvenidas, y porque me gustaría tenerlos también como viajeros/as y como compañeros/as de viaje.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Murillo Corzo. En el turno de réplicas, señora Duque Santacoloma, tiene usted la palabra.

La Sra. **DUQUE SANTACOLOMA** andreak: Pues, muchas gracias, Sergio.

Sí. Ha respondido a algunas preguntas, otras quizás no me han quedado claras, pero las obtendré de la transcripción, porque son muchos datos, pero de esa fotografía general que ha hecho he sacado algunas conclusiones. Luego, si me equivoco ya me lo dirá. Pero yo creo que refuerza la preocupación o tesis que planteamos nosotros/as. Y trataré de explicarlo.

Nos ha explicado el perfil que tienen esas personas mayores que actualmente viven en las residencias en base a la edad, el grado de dependencia y en base a otros dos índices, ¿no es así?

Gaur egun Bizkaiko egoitzetan bizi diran personen egungo profilaren argazki moduko bat egin deuskuzu, eta hortik ondorio interesgarri batzuk atera geinkez eta, gure ustez, gaur hemen aurkeztuko dogun tesia indartu egiten dabe, hau da, mendetasun-mailea eta egoitzetan dagozan edadekoek gaur egun behar daben zainketa intensiboen mailea nekez emon ahal jakela, hau da, eredu barri horrek zainketa hori nekez emon ahal deusela, sare osoan behintzat. Ez dinogu ez dauena balio 1. edo 2. mendetasun-mailea daukientzat, zeozelango autonomia-mailea daukientzat, baina zalantzak daukaguz eredu honek..., eta halan adierazo eban be Arartekoak, lehen aitatu dodan agerraldi horretan. Berak argi esan eban personea ardatz dauen eta egoiliarren autonomia bultzatu gura dauen arreta-eredu honek persona horreek zeozelango autonomia-mailea euki dagiela eskatzen dauela, eta ez deusala erantzuten zainketa intensiboak, ia osasun-zainketak behar dabean personen beharizanari.

Eta egin dozun argazkiak gure kezkeari eta beharginek eta sindikatuek dinoskuenari erantzuten deusala uste dogu, hau da, Bizkaiko egoitzetako egoiliarren profila aldatzen ari dala, gero eta konplejuagoa dala eta gero eta zainketa intensibo gehiago eskatzen dauzala. Eta zuk ehuneko batzuk emon dozuz: Bizkaian bizi diran personen %60k 3. mendetasun-mailea dauka. Hori mendetasun-maila altuena da.

Horrezaz gainera, esan deuskuzu RAI indize horren arabera, persona horreen %37k narriadura kognitiboa daukala eta %46k mobiduteko arazoak daukazala. Eta gaur egun ezarten ari dan eredu barri horretan dagozan personek ezaugarri bereziak daukiez gitxi gorabehera, egia da. Hau da, gaitasun handiko zainketa intensiboak behar dabez, eta geunkan zalantzea zan ea eredu hori egoitza-sare osora zabaldu geinken (gaur ez genduan ratioetan eta beharginen gaian zentrau gura). Izan be, zuk garagarrian egin zenduan agerraldian baietz esan zeunskun, erronkea dala egoitza-eredu barri hori sare osora zabaltzea, 10.000 plaza horreetara zabaltzea, eta hori da guk zalantzan jarten doguna, ea

eredu horrek 10.000 persona horreentzat be balio dauen, gero eta zainketa intensiboagoak behar dabez-eta.

Pozten naz datu horreek emon deuskuzuzalako, guri izugarri kostau jaku-eta datu horreek aurkitzea. Uste dot 2019an eta 2020an egozan egoitza guztietako memoriak eskatu doguzala, beharbada Arantzak gero zuzendu egingo deust. Arantzak lan sakona egin dau memoria horreek guztiak begiratzan, eta horreetako bitan bizi diran personen tipologiari buruzko datuak baino ez doguz aurkitu, Vitalitas eta Aspaldiko egoitzetan, azken hau nire herrikoa, hatan be.

Vitalitasen kasuan, edadearen eta generoaren arabera bereizketea baino ez dabe egiten, eta horrek sano informazio escasa emoten deusku edadeko horreen profilaran inguruan.

Aspaldikorena askoz be interesgarriagoa da, datuak edadearen eta generoaren arabera banatzeaz gain, ohar orokor batzuk egiten dauzalako bere memorian, eta irakurri gurako neuskizuez. Ez dakit astia izango dodan, minutu bat daukat-eta. Bi aukeratuko ditut. Euretako batek zera dino:

“Nabarmen hazi da egoiliar barriek eskatzen dabezan zerbitzuen konplejutasuna, eta ia guztiek eskatzen dabez osasun-arloko beharrian handiak, eta horrek zuzkidura handiak eskatzen dauz: zerbitzu medikua, erizaintza-zerbitzua, errehabilitazio-zerbitzua...; beraz, zentro handiek (eta eskalako ekonomia handiakaz) baino ezin dabez eten barik bermatu horrelango zerbitzuak”. Era berean, egonaldiaren prezio altuaren ondorioz, zerbitzuaren erabiltzaile barriak osasun-arretearen beharrian handia daukala dinoe. Zergaitik? Egoitza baten sartzeko itxaroten dagozalako, prezioak oso handiak diralako.

Eta ateraten daben beste ondorio bat da egoitza-jarduereak, negozio-aldieran, kapital eta arriskuko talde inbertitzaileak erakarten dauzala, sektorean epe luzerako errentagarritasun segurua ikusten dabelako. Helburu monetarioa biztugarri bakartzat hartzeak epe luzerako arazoak ekarri leikioz sektoreari, kalidade- eta barrikuntza-erispideakaz konbinetan ez bada.

Hauxe da gaur hona dakargun gogoetea. Barriri be ekarriko dogu, horrelango paradigma-aldaketa batek gogoeta sakona eskatzen dauela uste dogulako, eta horixe da itxi gura dogun titularra. Egoitzetan bizi diran personek gero eta zainketa intensiboagoak behar dabez, eta barriri pentsau behar dogu gaur egungo eredua.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Duque Santacoloma. Y en el turno de réplicas, el representante de la Diputación, señor Murillo Corzo, tiene usted la palabra.

El Sr. **MURILLO CORZO** jaunak: Sí. Señora Presidenta, muchas gracias de nuevo.

He procurado dar a conocer el perfil de la persona residente en toda la red actual, de forma detallada, para manifestar que cuando hicimos este planteamiento aquí, en las Juntas Generales, éramos conscientes de a qué tipo de personas debíamos dar respuesta.

Y debatimos con personas expertas lo que recoge ese decreto de 2019,

para que las unidades convivenciales pudieran ser una vía para la atención personalizada, la ACP o Atención Centrada en la Persona, incluso para las personas mayores con un alto nivel de dependencia, y la respuesta de las personas expertas es afirmativa. Y con las experiencias que existen en Bizkaia ya bien arraigadas, bien puestas en marcha, funcionando desde hace tiempo, algunas unidades convivenciales están funcionando desde hace meses, lo que nos muestran es que las personas usuarias que están en ellas tienen un perfil similar. Si tuviéramos que matizar algo, matizaríamos que son un poco más mayores y que tienen reconocido un grado de dependencia ligeramente superior.

Por tanto, es posible que las unidades convivenciales se pongan en marcha para las personas mayores, para las personas mayores dependientes y para las que actualmente tenemos en la red. Porque lo hemos hecho en algunos casos, y tenemos que impulsar otros, o queremos llevar otros de nuestra mano o con nosotros/as. Porque nadie quiere vivir en un hospital, y si no les es posible vivir en casa, quieren hacerlo como si estuvieran en casa.

Y ahí, en ese camino hemos abordado la personalización y estamos organizando la residencia en unidades convivenciales. Estamos en ello.

Eta, nire ustez, datuek posible dala egiaztetan dabe, erraza ez dan arren. Egoitza horreetako profesionalak egiten ari diran prozesua, hausnartzen, prestakuntzea jasoten... merezidu dauela uste dot, merezidu dauela egoitzak bizikidetz-unidadeetan antolatzen inbertidutea. Apurka-apurka doan prozesua dala uste dot, progresiboa, eta kostauko jakuna. Kostauko jaku, leku batzuetan gatxa dalako, azpiegitureak ez dauelako horretarako aukerarik emoten, baina merezidu dauela uste dot. Izan be, ezin dogu inor itxi lurralde honetan laguntza personalizauak jasoteko eskubide barik, eta ahal diran eta laguntza personalizau gehien jarri behar doguz bere eskura.

Nire erantzukizuna laguntza horreek emotea da, eta gaur egun egoitzetan estaldura publikoa daukien 6.212 personei arrete personalizetako bide bat euki ezker, bultzatu egin behar dot. Badakit ereduan, eredu horren printzipioetan zuok ados zagozena. Esan deusuet hori egiteko edo gauzatzeko, proposamen guztiak ondo etorriak izango dirala. Bide hori ez darabile sare bat martxan daukien administrazio eta lurralde askok, ez deusuet hori ukatzen. Sano erraza da egoitza barri bategaz egitea, baina gatxagoa da martxan dagoan sare bategaz egitea. Egin behar dogu, persona horreei zor deutsegulako.

Este es el camino que decidimos en el momento en que el Diputado General les explicó en esta tribuna el 28 de septiembre de 2020 e insistiremos en ello.

Aldaketak egin behar doguz antolaketan, hartu-emonetan, aldaketa fisikoak, trabak sortzen dabezan eta ahalegin handiak eskatzen dabezan arkitektura-aldaketak egin behar doguz. Horraino heltzeko behar diran puzzlearen pieza guztiak ikutuko doguz, eta, besteak beste, 2022ko irailean beste prozesu barri bat zabalduko dogu, eta horrek egoitzei aukerea emongo deutse prestetako eta bizikidetz-unidadeen eredu hori onartzeko.

No nos rendiremos, y quisiera estar impulsándolo. Ese es nuestro compromiso con todas esas 6.212 personas que están ahí, y dejaremos una mejor red para todos/as los/las que podamos estar y estaremos en situación de dependencia, una red más personalizada. Dejaremos una red que ofrecerá una atención más personalizada.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias

a usted, señor Murillo Corzo.

Y el punto quinto del Orden del Día.

El Sr. **SECRETARIO SEGUNDO / BIGARREN IDAZKARI**
jaunak:

5.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Pregunta oral en pleno ([R.E.11/E/2022/0000581](#))

Autor: Martínez Fernández, Esther (GM/TB-PPB)

Asunto: Las medidas a adoptar en Bizkaia para paliar la situación económica que estamos viviendo.

Documento **Principal:**
([R.E.11/E/2022/0000581](#))

Expediente: ([11/B/25/0003273](#))

5.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Ahozko erantzun-eskea Osokoan ([11/E/2022/0000581SE](#))

Egilea: Martínez Fernández, Esther (GM/TB-PPB)

Gaia: Bizi dogun egoera ekonomikoa arintzeko Bizkaian hartu beharreko neurriak

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2022/0000581SE](#))

Espedientea: ([11/B/25/0003273](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Señora Martínez Fernández, tiene usted la palabra.

La Sra. **MARTÍNEZ FERNÁNDEZ** andreak: Eskerrik asko, Mahaiburu andrea. Egun on.

Daborduko inflazioa %9,8koa da, eta horrek, jakina, familien eta pentsiodunen erosteko ahalmena galtzea dakar, eta hemen gora eta gora egiten ari da. Aldundiaren kudeaketa propioak %7,4 egin dau gora. Herritarrak %9,8 pobreagoak dira, administrazioa %7,4 aberatsagoa. Eta hori inflazioagaz dagoan %4ko diru-sarreraren aurreikuspenagaz.

Desbardintasuna dogu berbabide, 17 puntuko arrakalea dago-eta hemen. Nire ustez, administrazioak beti irabazten dauen kasino baten antzean dabilz. Izan be, autonomoak eta enpresak itota dagoz fakturen eta kostuen igoerearen ondorioz, eta hor agertzen zarie zuek, hiru ahaldun nagusiok, zentzunbako politika antzeko bat erakusten eta 165 milioi euroko neurri fiskalak iragarten.

Atzo Esteban jaunak Sánchez jaunari “el llanero solitario” deitu utsal. Ez dakit zuoi “El Trío Calavera” deitu ahal jatzuen, serenatak emoteko eta rantxerak abesteko.

Rementeria jauna, benetan ez dozue ezer gehiago egingo bizkaitarren alde atzo iragarritakoa baino?

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora Martínez Fernández. En el turno de réplicas, el representante de la Diputación, señor

Diputado General, tiene usted la palabra.

El Sr. **REMENTERIA MAIZ** jaunak: Muchas gracias, señora Presidenta.

Tira, jesarri arte itxarongo zaitut.

Nik deskripzino horreek gorde egingo dodaz. Ez jataz gustetan eta ez dot uste tribunea danik horreek esateko foroa.

Hara, nik helduarazo deusudaz ezarriko doguzan neurriak, hoba ez. Eskumena daukagun zuzeneko ezarpenean ezarriko doguzan neurriak helduarazo deusudaz, eta zeharkako zergapetzeari buruzko araudia ezinbestean Madrilen hartzen da eta guk neurri horreek inplementau egin behar doguz eta ezinbestean inplementauko doguz, baina modu positiboan ikusten doguzalako be inplementau gura doguz.

Zer esango deusut gehiago? Administrazinoak aberatsago egiten dirala eta, hori ez da gauza barria. Entzun deusuegu esaten beste batzuetan. Eta ez eizue ahaztu gauza bat. Administrazinoak ez dira aberatsagoak. Administrazinoak aberastasuna barrero banatzeko mekanismoak dira. Eta erakunde guztiek gizarte-babeserako mekanismoak daukiezan moduan, erakunde honek izugarri lantzen dau gizarte-babesa. Egoitzei buruzko itaun bati buruz berba egin dogu lehen. Diru hori zerbitzu publikorako da, baliabide publikoak zerbitzu publikoaren eskura. Ez daigun ahaztu esaera hori, garrantzitsua dala erexten deusat-eta.

Era koiunturalean inplementetan ari garan mekanismo guztiak esan deusudaz. Zorionez, uste dot horrek eragina izango dauela inflazinoa murrizteko, funtsean energiaren arloan eragiten dauelako. Eta datozen hilebeteetan ikusiko dogu ze beste neurri hartu beharko doguzan, beharrezkoa balitz.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Diputado General. En el turno de réplicas, señora Martínez Fernández, tiene usted la palabra.

La Sra. **MARTÍNEZ FERNÁNDEZ** andreak: Ba gustetan ez bajatze be, emoten dau kasinoak lez zabilzela. Eta atzokoa neon-argitxoaren antzekoa zan.

Zergak geroratzea. Zuek kobrau eta herritarrek ordaindu.

PFEZaren ordainketen salbuespenak. Zuek orain kobretan dozue edo datorren urtean kobrauko dozue PFEZagaz. Hau da, herritarrek ordaindu egiten dabe.

Lehen sektorerako dirulaguntzak. 1,2 milioi. Bizkaiko aurrekontuaren 8 ehunen.

Eta nasai-nasai gelditzen zarie. Eta, jakina, uko egiten deusazue zergak jasteari. Lehen zera galdetu dozu: "PFEZa jatsi gura dozue?". Bai, Rementeria jauna. Eta hasi zaitekez PFEZaren tarifea deflaktetan. Izan be, deflazinoa 1,5ekoa da eta inflazinoa 9,8an dogu. Hortik hasi geintekoz.

Eta ziurbakotasun-uneetan ez dala egiturazko neurririk hartu behar esan deuskuzu. Benetan uste dozue ez daukagula egiturazko arazorik? Batzuetan uste dot Titanic hondoratu eta hamakaz aldatzen diran horreek lakoak zariela. Irailean inflazio guztia %4koa zan. Zenbat igon behar dau neurriak hartu daizuezan? Benetako neurriak, aberastasuna benetan barrero banatzeko neurriak, zeuk dinezun lez. Edo zer uste dozu, familiek ez dabela egiturazko neurririk hartzen ogia erosten doazenean, argiaren ordainagiria ordaindu behar dabenean, barazkiak erosten doazenean, hipotekea ordaindu behar dabenean, euriborra be igoten ari da-eta? Egiturazko neurriak hartzen dira, hoba ez. Baina, antza, esan lei administrazioek ez dabela edo administrazio honek ez dauela neurririk hartzen.

Enpresak. Industriako inportazioak %24,9 garestitu dira-eta!

Eta, halanda be, horrelangoak dinoskuzuez. Hara, zergak jatsi behar dirala uste dot, bai. Uste dot PFEZa jatsi behar dala, eta zuek dozue gobernetako, kudeatzeko... ardurea. Eta Aldundi honetan daukagun tresnarik onena daukagun ahalmen fiskala da.

Nire ustez, partxetxo batzuk iragarri dozuez hemen, minitiritak, eta horreek, nire ustez, ez dabe estaltzen familietan eta Bizkaiko enpresetan dagoan zauri ekonomikoaren zati txiki bat be ez.

Lehen, aurreko itaunetan, Covid dalakoaren neurrien *kopiau eta itsatsi* bat aitatu dozu. Baina atzo iragarri zenduezan neurri horreek Covid-aren neurrien *kopiau eta itsatsi* bat dira, bardin-bardin. Geroratzek, ordainketa zatikatuen salbuespenak... Bardin-bardin.

Hara, martiaren 13an erkidegoetako presidenteen konferentzia bat izan zan. Urkullu jauna han egon zan, eta aho batez erabagi zan zergak jastea, zerga-beherapenak egitea. Eta, halanda be, orain horrelango neurririk ez dala hartu behar dinoskuzue. Nire ustez, erabagitasuna eta zentzuntasuna, eta Bizkaiko errealidadeari lotutako gobernua falta dira.

Rementeria jauna. Benetan, familiek neurriak hartu behar dabez, eta enpresak, eta autonomoak, eta Bizkaiko produktzio-sektore osoa egiturazko neurri asko hartzen ari dira aurrera egin ahal izateko. Aurrera egin ahal izateko. Halanda ze, galderea honakoa bazan, "PFEZa jatsi gura al dozue?": bai.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora Martínez Fernández. En el turno de réplicas, señor Diputado General, tiene usted la palabra.

El Sr. **REMENTERIA MAIZ** jaunak: Muchas gracias, señora Presidenta.

Para responder brevemente.

Tira, oreka perfektuan gagoz osteria be. Nik badakit Alderdi Popularrak beti gura dauena zergak jastea. Lehen gura izan dau, orain gura dau, etorkizunean gurako dau, tartea edozein dala be; eta, beste alde batetik, legebiltzarreko beste alderdi batek zergak igon egin behar doguzala dino.

Nire ustez, orekak beti dira onak. Barrero dinot: ez da ona egiturazko

erabagi zorrotzak hartzea une koiunturaletan.

Pandemia krisi koiunturala izan zan. Krisi koiunturala izan zan eta krisi koiunturala izan da; izan be, eragin handia izan dau, bai, baina koiunturala. 2021eko azken seihilekoan, hontsu-hontsu, atzo, 16 klusterretatik 9 hobetzen ari ziran euren eskabideak. Fakturazinoak %80 egin eban gora. Enpleoa sortu zan, langabeziaren %10aren azpitik gengozan, eta I+Gko inbersinoak be izugarri egin eban gora. Eta gerreak hori baldintzatu egin dau, modu koiunturalean. Modu koiunturalean.

Ikusiko dogu zer jazoko dan hurrengo hilebeteetan. Baina egoera horreek fiskalidadearei buruzko planteamentu ideologikoak jarteko erabiltea, nire ustez, ez da bape egokia, eta gaur hemen horixe da ikusi dodana.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Diputado General.

Pasaremos al punto sexto del Orden del Día.

6.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Pregunta oral en pleno ([R.E.11/E/2022/0000598](#))

Autor: Lobato Pascual, Emilio (EB)

Asunto: La disminución de las frecuencias de los servicios de Metro Bilbao.

Documento

([R.E.11/E/2022/0000598](#))

Expediente: ([11/B/25/0003280](#))

Principal:

6.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak azertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Ahozko erantzun-eskea Osokoan ([11/E/2022/0000598SE](#))

Egilea: Lobato Pascual, Emilio (EB)

Gaia: Metro Bilbaoren zerbitzuen maiztasuna murriztea

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2022/0000598SE](#))

Espedientea: ([11/B/25/0003280](#))

Por tanto, señor Lobato Pascual, tiene usted la palabra.

El Sr. **LOBATO PASCUAL** jaunak: Muchas gracias, señora Presidenta.

Tira, lehenik eta behin, gure babesa adierazo gura deutsegu Avanza Durangaldeko beharginei. Izan be, gaur manifestauko dira murrizketen, ez-beteteen, hitzarmenaren negoziazioaren eta abarren politikea salatzeko...

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Céntrese en el tema, por favor.

El Sr. **LOBATO PASCUAL** jaunak: Eta orain, aitatutako erantzun-eskea.

Zezeilaren hasieran, Metro Bilbaok bere lineetako zerbitzuen gitxi gorabehera %20 kentzea erabagi eban. Horren ondorioz, ibilbide batzuk gainezka egoten hasi dira, azken asteetan erabiltzaile gehiago izan diralako.

Erregistrau genduanean honako galdera egokia egiten geuntsan Unai Rementeria jaunari, Ahalduen Nagusi eta Bizkaiko Garraio Partzuergoko lehendakari dan aldetik:

Noizko pentsau dozue Metro Bilbaoren lineen ohiko zerbitzua berreskuratzea?

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Lobato Pascual. En el turno de réplicas, el representante de la Diputación, señor Diputado General, tiene usted la palabra.

El Sr. **REMENTERIA MAIZ** jaunak: Lo haré desde aquí, con su permiso, y también con el permiso del señor Lobato.

Bueno, pues como bien saben, esas frecuencias se pusieron en marcha el pasado lunes, 21 de marzo. Creía que como conocía usted la respuesta, bueno, que retiraría esta pregunta, pero veo que no ha sido así.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Diputado General. En el turno de réplicas, señor Lobato Pascual, tiene usted la palabra.

El Sr. **LOBATO PASCUAL** jaunak: Tira, egia esan, danok jakin dogu. Horregaitik azpimarratu dogu erregistrau genduan unean zala egokia, eta, tira, horren guztiaren ondoriozko egoerak kezkatzen gaitu.

Ondo dakizuenez, zezeilean Bizkaiko Garraio Partzuergoak Metro Bilbaoren frekuentzien zati bat kentzea erabagi eban. Astelehenean bertan Garraio Diputaduak datuak emon euskuzan eta adierazo euskun zerbitzu horreetan 30 segundutik edo minutu batetik gorako itxaronaldiak minimoak dirala. Uste genduan datu horreek, bistan danez, Bizkaiko Garraio Partzuergoak emongo eutsuezala. Ni neu zerbitzu horren ohiko erabiltzailea naz, eta, gainera, lehen eskutik esan ahal deusuet zerbitzua darabildan eta maiztasuna 5 eta 10 minutu artean joian ordu-tarte baten, 15 minutura be heltzen ziran maiztasunak topau nebazala, eta hori, jakina, Garraio Diputaduak adierazo deuskunaren aldean nabarmen desbardina da.

Eta, tira, Garraio Diputaduren agerraldi horretan bertan adierazo euskuen eurek ez daukiela zerikusirik Metro Bilbaoren kudeaketeagaz, eta zuzenean Bizkaiko Garraio Partzuergoak kudeatzen dauela. Eta ez da lehenengo aldia, eta ziurtatzen deusugu azken aldia be ez dana izango saldu gura deuskuzuen hori egia ez dana esaten deusuegula. Bizkaiko Foru Aldundiak Metro Bilbaori emoten jakon gastuaren %50 jarten dau, eta, datu horrezaz gain, honako hau adierazo behar da...

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Perdóneme,

señor Lobato Pascual, debo pedirle...

Mesedez, erregistrau dozun galderan sartzeko eskatu behar deusut eta horren xedean arretear jarri daizula. Aitatutako xede horretan sartu zaitezala.

El Sr. **LOBATO PASCUAL** jaunak: Bai, hara, Bizkaiko Garraio Partzuergoa zelan dabilen jakitea egokia dala erexten deusagu eta egokia dala jakitea nor hartzan dauzan maiztasun horreen murrizketen inguruko erabagiak.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Parkatu, Lobato Pascual. Erregistrau dozun galdereak zera dino: “noizko pentsau dozue Metro Bilbaoren lineen ohiko zerbitzua berreskuratzea?”. Zuk beste..., zure eskura daukazuz beste hainbat tresna unada honetan planteetan ari zaran gai horreek proponiduteko. Baina galderearen xedean sartzeko eskatzen deusut, mesedez.

Muchas gracias.

El Sr. **LOBATO PASCUAL** jaunak: Tira, saiatuko gara gaien sartzen eta arin amaituko dogu galdera honen azalpena.

Adierazotea baino ez zerbitzu falta hori barriro ez daitela emon itxaroten dogula, eta argi eta garbi kontuan hartu daiguzala zerbitzu falta horrek eragin dauzan gabeziak, behargin kualifikauen lan-poltsea hutsean gelditzea, esaterako. Eta etorkizunean, espero daigun Bizkaiko herritarrek hobetu leiteken Metro Bilbaoko zerbitzua aurkitu dagiela, eta zerbitzua hobeto kudeatu daitela etorkizunean.

Sin más, muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Lobato Pascual. En el turno de réplicas, el representante de la Diputación, señor Diputado General, tiene usted la palabra.

El Sr. **REMENTERIA MAIZ** jaunak: Muchas gracias, señora Presidenta.

Bueno, para su conocimiento, señor Lobato, eso no lo establece el CTB. Eso lo realiza la operadora Metro S.A. Para que lo sepa, ¿vale? Eso en primer lugar.

Y, en segundo lugar, usted sabe muy bien por qué se hizo. Fue como consecuencia de los efectos derivados de la variante Omicron. Se supone que se puso en marcha el 7 de febrero. Finalizó el 21 de marzo, y dimos por finalizada esa disminución de las frecuencias dos semanas antes de lo previsto.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Diputado General.

Pasaremos al punto séptimo del Orden del Día.

7.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Pregunta oral en pleno ([R.E.11/E/2022/0000609](#))

Autor: Duque Santacoloma, Izaskun (EHB)

Asunto: Traslado de diversas personas residentes en la residencia de Gorabide en Sopuerta.

Documento

([R.E.11/E/2022/0000609](#))

Expediente: ([11/B/25/0003286](#))

Principal:

7.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Ahozko erantzun-eskea Osokoan ([11/E/2022/0000609SE](#))

Egilea: Duque Santacoloma, Izaskun (EHB)

Gaia: Gorabideren Sopuertako egoitzako egoiliar batzuen lekualdatzea

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2022/0000609SE](#))

Espedientea: ([11/B/25/0003286](#))

Por tanto, es el turno de la juntera que ha presentado la iniciativa, y señora Duque Santacoloma, tiene usted la palabra.

La Sra. **DUQUE SANTACOLOMA** andreak: Muchas gracias. Buenos días de nuevo.

Según hemos sabido, se pretende trasladar a 8 personas con diversidad funcional intelectual de la residencia de Gorabide en Sopuerta a la residencia para personas mayores Marcelo Gangoiti de Muskiz. Estas personas llevan más de 20 años viviendo en la residencia de Sopuerta.

La tutela de las personas que se pretende trasladar corresponde a FUTUBIDE, empresa titular de Gorabide.

Para el bienestar de cualquier persona, pero especialmente para las personas con diversidad funcional intelectual, es fundamental mantener el vínculo con su entorno físico y los/las profesionales que las cuidan. Además, sabemos que algunas de estas personas no han cumplido los 64 años.

Por ello, formulamos al Diputado de Acción Social, Sergio Murillo Corzo, la siguiente pregunta para su respuesta oral:

¿Cuál es el motivo del traslado de estas personas, teniendo en cuenta que algunas de ellas no han cumplido la edad de ingreso en una residencia de mayores?

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Duque Santacoloma. Y en el turno de réplicas, el representante de la Diputación, señor Murillo Corzo, tiene usted la palabra.

El Sr. **MURILLO CORZO** jaunak: Señora Presidenta, junteros/as, buenos días de nuevo.

En este caso me pregunta la señora Duque por las personas residentes de una residencia que gestiona Gorabide en Sopuerta. Y debo comenzar con una afirmación; que nuestra única premisa es atender a las personas lo mejor posible, posibilitar sus proyectos de vida y poner nuestros recursos a su disposición. En ese orden.

Horixe da gure premisa bakarra. Personei laguntzarik onenak emotea, euren bizitza-proiektuak garatu dagiezan. Maxima horren ondorioz, eten barik gainbegiratu behar doguz emoten doguzan erantzunak, premina-profilak eta persona horreek daukiezan laguntzak. Hori da prozesua, interaktiboa eta iraunkorra. Eta hori da gaur egun Sopuertako egoitzako Haizea unidatean bizi diran personen kasua. Laguntza-beharrak aldatu egin dira 20 urte horreetatik hona, eta baten bat 1983an sartu zan bertan biziten, Haizea egoitzea martxan jarri zanean. Hain aldatu dira asko ze, txostenak zera dino, eta berbaz berba irakurriko dot: “laguntza-premina txikiagaz sartu ziran. Jokabide-arazoen indize bazu-bajuak eta autonomia-maila handia eukien personek osotzen eben taldea, bai oinarritzko zainketei jagokenez (garbitasunari, erropeari eta janariari jagokenez, besteak beste), bai joan-etorrii jagokenez be”. Gaur egun, eta honeek be datu objektiboak dira, itaunean esan deusuedan lez, euretako %25ek mobiduteko gurpildun aulkia behar dau. %87,5ek garbikuzi-beharrak daukaz. %71k laguntzea behar dau janzteko. %62k portaera-arazoak daukaz.

Profil-aldaketea sano esanguratsua da, behar dabezan laguntzetan erabagigarria dala esango neuke. Horrelan, gure lehenengo premisea laguntzeko erantzunaren eraldaketeari ekitea da, eta personea dagoan lekuan ixtea. Eta halan izan da. 2013an igogailua jarri genduan. 2015ean, gaueko gidearen eta errutinen dokumentua ikuskatu zan. 2016an, beheko solairuan espazioak atondu ziran eraikinak daukazan solairuetan joan-etorri bertikalak saihesteko. 2018an laguntza teknikoak eskuratu ziran (ohe artikulauak, dutxak...), eta 2019an eguneroko antolaketea ikuskatu zan.

Horreek dira errazoizko egokitzapenak, baina puntu batera heltzen garanean beste aukera batzuk planteau behar doguz. Izan be, instalazinoak, barriro be berbaz berba irakurriko dot, “ezin gaintitu leitekezan baldintzak ditu eta horrek egokitzapen gehiago egitea ezinezko egiten dau, eraikin babestu lez kategorizauta dagoalako, daukan interes kulturalagaitik”. Eta kakotx artean jarraituko dot: “eboluzinorako ez dagoala tarte gehiago ikusten dogu”. Horrelan amaitzen da 2019ko apirileko txostena.

Halan, eta kontuan hartuta persona batzuek edade handia, sano handia, eta 2. eta 3. mendetasun-mailea autortuta daukiela, beste aukera batzuk planteau doguz, eta, edozelan be, aukera horreek tutoreek edo legezko ordezkariak baliozkotu beharko dabez. Eta euren bizitza-proiektuari hobeto erantzuten deusien alternatibak dira. Horixe da hasierako premisea. Euren bizitza-proiektuari hobeto erantzutea, eta berori garatzeko laguntzak emotea. Eta hori da persona batzuk egoitzez lekualdatzea proponiduteko planteau dan errazoa, baina sarean beste askotan planteau dogun antzean. Kasu honetan, Sopuertako Haizea unidateik laguntza hobeak eta euren bizitza-proiektuan lagundu ahal izateko irisgarritasun-baldintza hobeak daukiezan egoitzetara joango dira.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Murillo Corzo. En el turno de réplicas, señora Duque Santacoloma, tiene usted la palabra.

La Sra. **DUQUE SANTACOLOMA** andreak: Sí, muchas gracias.

Tira, hontsu protokoloari buruz be itandu genduan, ea ba ete egoan aniztasun funtzionala daben personak lekualdatzeko protokolorik, 60 urtera, 65 urtera heltzean edadekoentzako egoitza-zentroetara eroan egiezan, ezta? Eta hor azaldu euskuen, emon jakun erantzuna da kasu bakotxa banan-banan baloretan dala, beharrizanen eta gainerakoen arabera.

2019ko apirileko txosten bat aitatu dozu. Jakin gurako geunke nor dan txosten horreek egiteko arduraduna edo nortzuk diran (izan be, emondako erantzunean ez da zehazten), egoitzako zuzendaritzakoak edo beharginen plantillakoak diran, edo Aldundiak berak egiten dauzan txosten horreek. Txosten hori eskatuko dogula aurreratuko deusuet, jakina.

Horrezaz gainera, esan dozu 8 persona horreen profila (oraintxe bertan 8 dira, oker ez banago), euren profila aldatu egin dala, euren beharrizanak aldatu egin dirala, egoitzako baldintzak gaindituezinak dirala, orain arte Gorabideren egoitzan bizi izan diran arren, 20 urte bertan biziten, barriro ekarriko dot gogora, eta espazio fisiko horreek ezin dirala gehiago egokitu, eta horregaitik hartu dala aniztasun funtzional intelektuala daben personak lekualdatzeko erabagia, ostera be esango dot, leku baten biziten 20 urte daroen personak, behargin berberakaz. Horrek euren bizitzan egonkortasuna eta segurtasuna sortzen dau. Eta egoitza batetik bestera eroateak sortzen deusena... Lagunak daukazan egoitza batetik, eta bertan behar egiten daben teknikariakaz konfiantzea daukienean, 20 urteren ondoren, edadekoentzako egoitza batera eroaten dabez. Protokolo hori ba ete dagoan be galdetzen genduan. Txosten tekniko baten bidez hartzen dala persona horreek egoitzetara eroateko erabagia esan deuskuzue. Era berean, ea gaur egun edadekoentzako egoitzek profil barri horren beharrei erantzuteko gaitasunik ba ete daukien galdetu dogu. Baietz esan jaku, jakina, egoitzetan bizi diran persona gehienek mendekotasuna dabelako, eta horrek, bide batez, aurreko eztabaidan jarten gaitu barriro. Hau da, edadekoentzako egoitzetan gero eta persona gehiagok daukiela aniztasun funtzionala, desgaitasunen bat.

Guk zalantza handiak daukaguz, hau da, gaur egun edadeko personen beharrei erantzuteko pentsauta dagozan edadekoentzako egoitzak desgaitasuna daben personei arreteta emoteko be prestanta ete dagozan.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Duque Santacoloma. En el turno de réplicas, el representante de la Diputación, señor Murillo Corzo, tiene usted la palabra.

El Sr. **MURILLO CORZO** jaunak: Señora Presidenta.

Idatzizko erantzunean, ezin zan-eta beste era batera izan, zera erantzun geuntsun: eten barik egokitu behar doguzala preminak eta laguntzak desgaitasuna daben personen bizitza-proiektuak bideragarri egiten jarraitzeko.

Jakina, bat etorri behar zan gaur esandakoa erantzun idatzi haretan esaten genduanagaz. Eta etenbako ikuskapen horretan, ez dakit sasoi baten desgaitasunen bat eta 40 urte izatea gailentzen dan, edo orain 74 urte izatea eta edadez nagusia izatea, 74 urtekoa, antza, edadez nagusia dalako.

Edozelan be, nik ez dot horretaz berba egin gura izan, ez desgaitasun fisikoaz, ez intelektualaz, ezpada laguntza-preminez, eta laguntzak personei egokitzeaz, eta hori da gailentzen dana. Eta laguntzetan errazoizko doikuntzak bideraezinak diranean, laguntza horreek emoteko lekuri onena bilatu behar deutsegu. Eta lekualdatze hori ahalik eta eragin txikienagaz egiten saiatzen gara, beti be edadeko persona baten, gazte baten eta abarren lekualdatzeak eragina izaten dau-eta.

Eta horrexegaitik proponiduten ari gara taldeka lekualdatzea, irisgarritasun-baldintzak hobetzea, behar dabezan laguntzak bermatzea, legezko tutoreek eta babesa emoten ari diran personek ezagutzea eta, neurri baten, taldearen edade-erispideak eta joango diran egoitzearen erispideak betetea.

Este es el proceso que estamos llevando a cabo y desde luego que esta y demás documentación estará a su disposición.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Murillo Corzo.

El punto octavo del Orden del Día.

El Sr. **SECRETARIO SEGUNDO / BIGARREN IDAZKARI** jaunak:

8.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Pregunta oral en pleno ([R.E.11/E/2022/0000610](#))

Autor: Isuskiza Arana, Zigor (EHB)

Asunto: Plan para el bienestar y la protección de la infancia dentro del Deporte Escolar de Bizkaia.

Documento **Principal:**
([R.E.11/E/2022/0000610](#))

Expediente: ([11/B/25/0003287](#))

8.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Ahozko erantzun-eskea Osokoan ([11/E/2022/0000610SE](#))

Egilea: Isuskiza Arana, Zigor (EHB)

Gaia: Bizkaiko Eskola Kirolerako haurren ongizate eta babes plana

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2022/0000610SE](#))

Espediente: ([11/B/25/0003287](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Señor Isuskiza Arana, tiene usted la palabra.

El Sr. **ISUSKIZA ARANA** jauna: Buenos días a todos/as.

Bueno. El 11 de noviembre de 2021 la señora Diputada presentó los presupuestos del Departamento de Cultura, Euskera y Deporte. En aquella comparecencia usted manifestó, concretamente, que el plan para el bienestar y la protección de la infancia dentro del Deporte Escolar de Bizkaia ya está iniciado, pero que debe culminarse, dar formación, divulgarse y ponerse en marcha. Entonces, decía usted que el año para ello será

el año que viene. Es decir, este año.

El año anterior ya presentamos una Proposición No de Norma sobre este asunto, pero desgraciadamente no llegamos a un acuerdo. Los argumentos esgrimidos para no aceptar o apoyar nuestra propuesta fueron que ya se estaban haciendo cosas y que la ley debía aprobarse en el Estado.

No tenemos ninguna duda de que todos y todas compartimos la importancia de este asunto. Por todo ello, le formulamos la siguiente pregunta:

¿Cuáles han sido los pasos dados desde entonces por la Diputación Foral de Bizkaia para la puesta en marcha del plan para el bienestar y la protección de la infancia dentro del Deporte Escolar de Bizkaia?

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Isuskiza Arana. En el turno de réplicas, la representante de la Diputación, señora Bilbao Ibarra, tiene usted la palabra.

La Sra. **BILBAO IBARRA** andreak: Buenos días, y muchas gracias.

Pues sí, ya comenzamos en el año 2020, desde el grupo deportivo técnico del área del Deporte Escolar de la Diputación Foral de Bizkaia, diseñando y organizando la promoción de actuaciones adecuadas en el Deporte Escolar a través del Plan para la protección de la infancia en el Deporte Escolar de Bizkaia.

Las realizadas principalmente en el 2021 se resumen en definir los objetivos relacionados con el plan y las actividades para ejecutar los mismos. El objetivo general es erradicar todas las formas de violencia contra la infancia y la adolescencia que también participan en el programa de deporte escolar y en el resto de actividades deportivas que se realizan en edad escolar en el territorio histórico. Y para ello queremos impulsar:

Por un lado, el propio establecimiento del Plan de protección a la infancia en el deporte, con el fin de crear entornos deportivos seguros y no violentos en las organizaciones que participan en el programa de Deporte Escolar y en el resto de actividades deportivas que se realizan con el alumnado. El Plan incluirá, además, la sensibilización, la prevención, la detección y medidas de reparación.

Por otro lado, la sensibilización de la sociedad en relación a la gravedad de la violencia en el Deporte Escolar.

En tercer lugar, la creación de un servicio de atención y asesoramiento a deportistas y familiares y la promoción de los cambios normativos que sean necesarios.

Y para finalizar, el sistema de monitorización de la violencia en el Deporte Escolar y de evaluación de todas las acciones establecidas a través de dicho Plan.

En ese intervalo, tal y como ha mencionado usted, se aprobó la Ley, de la que no hablaré.

Y luego, en septiembre de 2021 se presentó nuestra iniciativa, la iniciativa de la Diputación Foral de Bizkaia, en el equipo técnico de la Comisión de

Deporte Escolar. Esta Comisión está formada, como usted sabe, por el Gobierno Vasco y la Diputación. Se reconoció el trabajo realizado desde Bizkaia y también se aceptó profundizar en él. Dos objetivos transitorios acordados. El diseño y la implantación de la formación y del protocolo fundamentales para la temporada 22-23. Y diseñar, consensuar e implementar el plan completo para la temporada 23-24.

En octubre-noviembre de 2021 se reunieron de nuevo los grupos de trabajo creados para el desarrollo del Plan, formados por personas técnicas de las tres diputaciones forales y del Gobierno Vasco, así como por las organizaciones de protección y formación de menores: Save the children, Unicef, Educo, la Universidad del País Vasco, la escuela vasca del deporte, el propio Athletic, puesto que es el primer club profesional del estado español que cuenta con un protocolo de protección de menores a su cargo, y luego ya, una vez encaminado todo ello, se ha decidido en febrero de 2022 crear dos subgrupos para agilizar los trabajos a realizar y poder cumplir los objetivos transitorios establecidos.

El primer grupo se encargará de la formación, y el segundo grupo se encargará de diseñar los protocolos.

¿Qué quedaría para este año? Contrastarlo, socializarlo y abordar el contraste para poder empezar a implantar las primeras cuestiones de cara a la próxima temporada.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora Bilbao Ibarra. En el turno de réplicas, señor Isuskiza Arana, tiene usted la palabra.

El Sr. **ISUSKIZA ARANA** jaunak: Muchas gracias de nuevo. Me parece que andamos los dos tal para cual. Yo también estoy con un trancazo terrible y creo que se me notará en la voz.

Bueno, más o menos es la respuesta que habíamos previsto. Que están haciendo cosas. Y ya ha dicho que empezaron en 2020, ya lo ha indicado, pero EH Bildu también presentó en diciembre de 2020 esa Propuesta No de Norma, en la que se proponían diferentes medidas para prevenir los abusos sexuales a niños y niñas.

Entre ellas, por un lado, se solicitaba a la Diputación que en los convenios de colaboración que suscribe con las diferentes federaciones para el desarrollo de actividades de deporte escolar durante la temporada 2021-2022, incluyera en las cláusulas de los convenios los requisitos para hacer frente a los abusos sexuales a niños y niñas. Y, por otro lado, que creara un grupo de trabajo para tratar el tema.

El 14 de abril, es decir, el 14 de abril de 2021 debatimos la propuesta y en aquel debate escuchamos por parte de los partidos que apoyan al gobierno foral diferentes argumentos para no aceptar nuestra propuesta.

Por un lado, y ya lo he dicho anteriormente, hablamos entonces del artículo 5 y del capítulo 9 de la nueva Ley.

Y también la señora Iturrioz Rementeria comentó ya por entonces que el Departamento de Deportes llevaba un año trabajando el tema.

Tras ese debate recibimos pocas precisiones, únicamente buenas intenciones. Por eso presentamos las preguntas por escrito, concretamente, para saber en qué situación estamos.

En mayo recibimos las respuestas y de ahí sacamos la conclusión de que estaban haciendo ese trabajo, eso lo tenemos que asumir, pero que el tema estaba bastante verde, y eso es lo que nos preocupa. Proyectos sí, pero escasa ejecución. Y podemos estar de acuerdo en las cuestiones que ustedes planteaban en aquellas preguntas o respuestas. Podemos estar de acuerdo; sin embargo, creemos que se pueden hacer algunas aportaciones.

Y el siguiente término fue, como ya he comentado en el primer turno, que en los presupuestos se recogía una partida para desarrollar todo eso.

Por lo tanto, en teoría llevan ustedes 2 años trabajando en este tema y su intención es poner en marcha el plan durante 2022-2023.

Y quizás desde la oposición podamos ser obstinados en algunos temas, pero dada la importancia de este tema, creemos que ya vamos demasiado tarde.

Les agradeceríamos que pongan en marcha lo más pronto posible las medidas que puedan tener cerradas, porque seguramente tengan algunas cerradas, en cuanto a prevención o formación. No podemos perder ni un minuto.

Ya tendrán tiempo de presentar el plan públicamente, pero como digo, las medidas hay que tomarlas cuanto antes.

Y ese era el objetivo de nuestra Propuesta No de Norma, adelantar medidas; desgraciadamente, no conseguimos su apoyo. Sin embargo, nos tendrán como compañeros de viaje en este tema, pero por favor, y lo repito, por favor, démosle al acelerador.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Isuskiza Arana. Y en el turno de réplicas, la representante de la Diputación, señora Bilbao Ibarra, tiene usted la palabra.

La Sra. **BILBAO IBARRA** andreak: Andamos ambos como viejos rockeros con la voz.

Bueno, pues sí, ya le hemos dado a la marcha. Hay que tener en cuenta que la aprobación de la ley del pasado año también hizo que tuviéramos que esperar para ver lo que suponía y si concordaba con la nuestra o no, y en este momento ya se está trabajando. Y en el momento en que tengamos la propuesta tenemos la intención de contrastarla no solo con los colectivos que están trabajando ahora, sino también con las diferentes asociaciones e instituciones que afectan a la sociedad en general. Entre ellos, ustedes mismos serán convocados dentro de este proceso para que realicen sus aportaciones.

Y la idea sería que el próximo año, curso o temporada ya se ponga en marcha; no todo, pero sí muchas cosas.

Además, hay que tener en cuenta que no partimos de cero, es decir, que las federaciones y las propias entidades que trabajan en el deporte escolar ya tienen establecidos unos protocolos o unas medidas mínimas y también tienen definidos los itinerarios y actividades a realizar y qué hacer en el momento en que se detecta algo. Y

cuando hay algo se dirigen directamente a la Diputación y esta actúa como mediadora, y afortunadamente, también cuando ocurre algo grave, por suerte, le digo, cada vez son más quienes acuden a los tribunales, como se debe hacer. Pero esa es una cuestión y otra es que cuando se realiza un nuevo plan se haga con todas las garantías, que se haga conjuntamente con todos/as aquellos/as que participan y que se consiga algo viable y sólido para la protección de la infancia.

Muchas gracias, de todas formas, por su interés y buena voluntad.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora Bilbao Ibarra.

Y el punto noveno del Orden del Día.

El Sr. **SECRETARIO SEGUNDO / BIGARREN IDAZKARI** jaunak:

9.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Pregunta oral en pleno ([R.E.11/E/2022/0000629](#))

Autor: Fernández Medrano, Héctor (EB)

Asunto: Efectividad y adecuación de las sanciones previstas en la Ley de servicios sociales de la CAPV.

Documento

([R.E.11/E/2022/0000629](#))

Expediente: ([11/B/25/0003303](#))

Principal:

9.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Ahozko erantzun-eskea Osokoan ([11/E/2022/0000629SE](#))

Egilea: Fernández Medrano, Héctor (EB)

Gaia: EAEko Gizarte Zerbitzuen Legean aurreikusitako zehapenen eraginkortasuna eta egokitasuna

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2022/0000629SE](#))

Espedientea: ([11/B/25/0003303](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Señor Fernández Medrano, tiene usted la palabra.

El Sr. **FERNÁNDEZ MEDRANO** jaunak: Muchas gracias, señora Presidenta.

Azken hilebeteetan zehapenak ezarri jakez Barakaldoko edadekoentzako egoitza-zentro biri. Alde batetik, Iñigo de Loiola egoitza zan, eta beste alde batetik, Nuestra Señora de Leire egoitza, persona berberak kudeatuta. Egoera hori atxakia izan da Batzar Nagusi honeetan zeozelango eztabaidea sortzeko, EAEko Gizarte-zerbitzuen Legean ezarritako zehapen-araubideari buruz eta Bizkaiko Foru Aldundiak horren inguruan hartutako neurriei buruz. Hori dala eta, Elkarrekin Bizkaia batzarkide-taldeak galdera hau egin dau:

Zelan balioesten dau Bizkaiko Foru Aldundiak EAEko Gizarte-zerbitzuen Legean aurreikusitako zehapenen eraginkortasuna eta egokitasuna, orain dala gitxi edadekoentzako egoitza-zentroetan, esate baterako, gertatutako irregulartasunetarako?

Horrezaz gain, zehapen horreen aplikazinarako Aldundiak egiten dauen balorazinoa be eskatzen genduan.

Besterik ez. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Fernández Medrano. En el turno de réplicas, el representante de la Diputación, el señor Murillo Corzo, tiene usted la palabra.

El Sr. **MURILLO CORZO** jaunak: Sí. Señora Presidenta.

Sí. Lo primero que me interesa subrayar en torno a la pregunta formulada por el señor Fernández Medrano es la legislación de servicios sociales, que es de la Comunidad Autónoma del País Vasco, en la medida que promulga el Parlamento Vasco.

Me pregunta por las sanciones, qué opinamos en torno a la adecuación de las sanciones. Por tanto, primera mención.

Eusko Legebiltzarrak aldarrikatutako Gizarte Zerbitzuei buruzko abenduaren 5eko 12/2008 Legearen zazpigarren tituluaren bigarren kapituluan gizarte-zerbitzuen arloko arau-hausteen eta zehapenen araubidea ezarten da. Halanda ze, zehapenen edozein aldaketa eta egokitasun Legebiltzarraren egoitza horretan egin behar da.

Eta bigarren azpimarratua, orokorrean, ezarri leitekezan arau-hauste guztiei eta ondoren ezarri leitekezan zehapenei jagokenez. Guri apliketea jagoku, foru-aldundi eta Bizkaiko Foru Aldundiko ikuskaritza-zerbitzu garan heinean. Baina arau-hausteak tipifikauta dagoz. Eta berba hori azpimarratu egiten dot. Tipifikauta dagoz. Horrek esan gura dau ikuskatzaileek (agintaritzearen agentetzat hartzen dira, hau da, agintaritzearen agente lez onartuta dagoz), jazoten dana araudian sartu behar dabela. 12/2008 Legeak berak ezarten dauenaren neurrira egon behar dau, eta hori egiazta. Halanda ze, Eusko Legebiltzarrak tipifikazino zehatza ezarten dau Gizarte Zerbitzuei buruzko Legearen 89. artikulutik 91.era bitartekoetan.

Edozelan be, eta egiten deustazun galderan arean sakontzeko. Hori esanda, ezarri doguzan zehapenak horretara egokitzen dira, eta, jarrera objektiboa emoteagaitik, jakina, hori da-eta niri jagokidana arlo honetan, konparazino bat egitearren, Euskal Autonomia Erkidegoko gizarte-zerbitzuen araudiak ezarten dauzan zehapen ekonomikoen gitxieneko eta gehieneko mugak maila altuan dagoz, Estaduagaz alderatuta, eta Andaluziako Autonomia Erkidegoko askozaz be beranduagokoa dan araudi batek baino ez dauz gaintitzen. Gainerakoetan sano antzekoak dira zenbateko ekonomikoei jagokenez, eta andaluziarrak bakarrik gaintitzen dauz (Euskal Autonomia Erkidegoan 600.000 eurotik gora dagoz eta Andaluzian milioi batera arteko zehapena izan leiteke). Eta gainerako balizko zehapenak be euskal esparruaren barruan dagoz jasota. Beraz, batetik, uste dot aplikazinoa zuzenbidearen araberakoa dala, guri jagokun gaia, eta, bestetik, daukagun esparrua ingurune hurbilean eta Euskal Autonomia Erkidegoan apliketan dan eskumen-esparru berean ezagutzen dan zabalena da (Andaluziako Autonomia Erkidegokoa kenduta).

Eso es lo que tenía que decir, y para responderle a usted. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Murillo Corzo. Y en el turno de réplicas, señor Fernández Medrano, tiene usted la

palabra.

El Sr. **FERNÁNDEZ MEDRANO** jaunak: Muchas gracias de nuevo, señora Presidenta.

Eta eskerrik asko Murillo jaunari ekarpenen bat egiteagaitik, ezagutzen ez neban daturen bat emoteagaitik, interesgarria izan leiteke-eta horren ondoriozko ekimenei begira.

Jakina, ez deusut planteau eskumenen gaiari buruzko gogoetarik, nondik nora aplikau behar diran gai horreek, ezpada gai horreei buruz egin dan jardunari eta Batzar Nagusiek eskatu leikien ikuskapen-aukereari buruzko balioespena. Ezin gara kikildu gai horreekaz.

Edozelan be, aldez aurretik kontu bat. Zehapenen publizidadeagaz lotutako aurretiazko kontu bat da, eta aitatu dogun Legearen 99. artikulua be arautzen dau. Izan be, badakit zeintzuk izan diran zehapenak eta ze neurri hartu dan Barakaldoko bi egoitza horreen inguruan, baina ez dakit neurri horreek BAO n sartzea eta argitaratzea behar baizen erraz apliketan diran. Gogoratu daigun, gainera, egokitzen joten diran gizarte-komunikabideek argitaratu beharko leukiela; gai horretan, badakigu komunikabide bat be ez dana egokia beharrezkoak diranak kenduta.

Edozelan be, esku-hartze horretarako atxakia lez erabilten ziran egoitzek, azkenean, arau-hauste sano larrizat tipifikatutako arau-haustea egin eben, hau da, gauz edadekoak arreta barik ixteagaz zerikusia eukan. Beste kontu batzuk be baegozan, baina ez datoz harira.

Edozelan be, tipifikazioaz ari garanez, 93. artikulua 4. atalak aukerea emoten eban edo esan daigun interpretaziorako tartea zabaltzen ebala zehapen edo neurri horreek moduletako erari jagokonez. Eta horregaitik planteetan genduzan zalantza horreek, esparru batzuetako gizarte zibilak helduarazo euskuzan zalantzak.

93. artikulua 4. atal horretan, Gizarte Zerbitzuen Legean jasoten dan jarduerak egikaritzeko ezgaitzearen aukera horretan, 5 urtera arte luzatzeko aukerea aitatzen dala esan dogu. Gai hori beharbada gatazkan sartzen zan batzordean adierazo genduan urtebeteko baimenaren etete horregaz, ezta?, eta bigunegia izateak kezkatu egiten ginduzan. Hau da, urte hori igaroten da, barrero hasten da, barrero emoten jako baimena...

Hori zan kezketako bat, eta, gero, artikulua beraren atal beragaz zerikusia daukan beste kezka bat dago; izan be, arau-hauste horreek egin dabean personei finantzaketa publikoa urtebetetik 5 urte bitartera debekatzeko berba egiten dau. Hori garrantzitsua zan, danok dakigunez, Barakaldon zehapena jaso dauen jente horrek beste egoitza batzuk be badaukazalako, Ibarrekolanda egoitza, esaterako, plazak hitzartuta daukazana.

Horrek gogoetarako tartea bat zabaltzen dau, gaiagaz nahiko gogorak edo behar baizen zorrotzak izaten ari garan hausnartzeko, eta hori bai, uste dot zehatzagoak izan gaitekezala; izan be, egoera merkantilista batek erraztu dauzan egoera horreek asaldatzen bagaitue, batez be interesgarriak diran espazioak eraso beharko geunkez, diru publikoaren joan-etorriak, esate baterako.

Gure buruari galdetu behar deusagu ea hobetu leiteken Aldundiak zehapenei jagokenez bete behar dauen aplikazio hori. Edozelan be, eta amaitzeko, poztu egiten gaitu ikuskapen- eta kontrol-zerbitzuek lanean zorrotzasunez eta perfekzioz egokiz

jarraitzen dabela jakiteak.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Fernández Medrano. Y en el turno de réplicas, el representante de la Diputación, señor Murillo Corzo, tiene usted la palabra.

El Sr. **MURILLO CORZO** jaunak: Señora Presidenta.

Ulertzen dot zure kezkea, eta bat nator zugaz, baina aitatu dozun esparru juridikoa daukat, eta horixe da apliketan dodana. Personei eragindako kalteen kasuan, teknikariei eskatzen deutset aplikau dagiela. Baina aplikau dagiela ahalik eta zuzentasun handienagaz, eta 87.3 artikulua dinoanetik harago joan barik, eta honakoa dino: “lege honen ondoriozko erantzukizun administratiboak nahitaez bete beharko dira”. Horreek guk eskatzen doguz, erantzukizun zibilak, penalak edo lanekoak alde batera itxi barik; izan be, horreek beste esparru bati jagokozala esaten neutsun beste osoko batzar baten.

Baina horrezaz gainera, zuk jente bera dala dinozu. Egoitza baktxaren arduraduna egoitza horren titular juridikoa da. Eta nahi-ta akzinodun berberak izan edo administratzaile berberak euki, erantzukizuna administratzenotik kanpo geratzen da, eta horregaitik aitatu deusut 87.3 artikulua. Gu Gizarte Zerbitzuen eremutik heldu geintezkan lekuraino heldu gara. Horrezaz gainera, esaten neutsuen beste esparru batzuetara helduarazo deutsegula, beharbada beste esparru baten edo beste arlo baten beste neurri mueta batzuk hartu ahal dabezalako.

Horrelan balitz, eta modu horretan tipifikauta balego, zehapen horreek be ulertu eta txalotu egingo doguz.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Murillo Corzo.

Y el punto décimo del Orden del Día.

El Sr. **SECRETARIO SEGUNDO / BIGARREN IDAZKARI** jaunak:

10.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Pregunta oral en pleno ([R.E.11/E/2022/0000630](#))

Autor: Méndez Urigoitia, Raul (EHB)

Asunto: El mantenimiento y fiabilidad de los autobuses de Bizkaibus.

Documento

([R.E.11/E/2022/0000630](#))

Principal:

10.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Ahozko erantzun-eskea Osokoan ([11/E/2022/0000630SE](#))

Egilea: Méndez Urigoitia, Raul (EHB)

Gaia: Bizkaibuseko autobusen mantentzea eta fidagarritasuna

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2022/0000630SE](#))

Expediente: [\(11/B/25/0003304\)](#)

Espedientea: [\(11/B/25/0003304\)](#)

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Señor Méndez Urigoitia, tiene usted la palabra.

El Sr. **MÉNDEZ URIGOITIA** jaunak: Sí, muchas gracias, señora Presidenta. Buenos días a todos/as.

En los últimos años, y especialmente en los últimos meses, hemos detectado una disminución en la fiabilidad y disponibilidad del servicio de Bizkaibus.

Se está produciendo un mayor número de averías que el habitual, se están suprimiendo servicios de autobús, lo que repercute directamente en la calidad del servicio que presta Bizkaibus.

Tanto los/as clientes/as como los/as trabajadores/as nos informan del creciente número de “vueltas perdidas”.

Además, es conocido que las bajas en el taller no se están cubriendo, lo que hace que el servicio de mantenimiento no sea el más adecuado.

En este sentido, formulamos a Miguel Ángel Gómez Viar, Diputado Foral de Transportes y Movilidad Sostenible, la siguiente pregunta para su respuesta oral:

¿Qué pasos va a dar la Diputación Foral de Bizkaia para garantizar el correcto mantenimiento de los autobuses de Bizkaibus y no perder el número de servicios de autobús y la calidad del servicio?

Nada más, muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Méndez Urigoitia. Y en el turno de réplicas, el representante de la Diputación, señor Gómez Viar, tiene usted la palabra.

El Sr. **GÓMEZ VIAR** jaunak: Bueno, Mahaiburu andrea, ahaldun jaun-androk, buenos días a todos/as.

Tira. Gai horreei jagokenez, esan behar deutsut, Méndez jauna, ez nagoala bape ados, orokorran, dinozun Bizkaibusen kalidade-murrizketa horregaz, ezta zuk hemen dinostazuzan gauza guztiakaz be. Nire ustez, Bizkaibus kalidade handiko zerbitzua da; ez deutsut esango ezagutzen dodan onena danik, ezpabere asteleheneko batzordean lez bilbainada bat dala esango deuskuzu-eta, ezta?, baina esango deutsut nik neuk ez dodala ezagutzen Bizkaibus baino hoberik Espainiako estadu osoan.

Baten bat ezagutzen badozu, esan eta ikusi geinke. Nik neuk onenen artean dagoala dinotsut. Baina hori, azken finean, gai subjektiboa da. Perzepzino kontua da. Luze eztabaidatu geinke horretaz, autobusen kolorea berdea, beilegia... gehiago gustetan ete jakun, baina, nire ustez, serioak izateko, neurgarriak eta fidagarriak izan leitekezan datuetan jarri behar dogu arrete.

Lehen esan deustazun horretan sartzeko, zera esango deustut: Bizkaibusen 2021eko kalidade-galdeketea, eta ez dino ez Diputaduak, ezta oposizinoak, ezta gobernu-taldeak be, ezpada bizkaitarrek. Hau da, 2021ean zerbitzuari 10etik 7,6 emon eutsien. Seguru-seguru edo nahiko seguru sentiduten dan jentea %62tik %79ra pasau da, eta bape seguru sentiduten ez dana %3ra jatsi da, %10aren aldean. Pandemiari aurre egiteko eta bidaia seguruagoa bermatzeko hartu ziran neurriakaz pozik dagozan erabiltzaileak %56tik %77ra igon dira. Eta bape pozik ez dagozanen ehunekoa 10 puntu jatsi da, %14tik %4ra. Zerbitzuaren murrizketeari jagokonez dinotsut..., hau da, zuk dinostazunaren inguruan.

Eta dinostazun horri erreparatuz, esan behar deustut Bizkaibuseko kontratuen zuzendaritzeak urtero neurtzen dauzala kalidadearen eta mantentze-lanen adierazleak, eta adierazle horreek flotearen mantentze horren bilakaerearen islea izan leitekez. Honakoak izan leitekez, adibidez: autobusen fidagarritasun-indizea, flotako ibilgailuen IATen ikuskapenetan erregistretan diran akatsen datuetan oinarrituta neurtzen dana, kanpoko enpresa batek eginda. Eta azken ekitaldiak ikusita, esan neike adierazle horren emoitzeari erreparauta, flotearen fidagarritasuna %97 eta %98 artekoa dala.

Beste adierazle bat: autobusaren kalidade-adierazlea. Hori be kanpoko enpresa batek egiten dauzan ikuskapen bisualakaz neurtzen da. %97 eta %98. Adierazo dozuzan itzuli galduei eta atzerapenei jagokonez. Hori be ustiapenerako laguntza-zerbitzutik ateraten diran datuen bidez neurtzen da, kanpoko aholkularitza baten bidez. Ustiatzeko Laguntza Sistemeak (ULS/SAE) emondako datuakaz egindako espedizinoen adierazlea, eta horreek be kanpoko aholkularitza batek neurtuta. Betete-mailea %99,99.

Puntualidade-adierazlea be %98 ingurukoa da, SAEk emondako datuetan oinarrituta. Emoten ari natxatzun datuetatik abiata, ondorioztatu geinke orokorrean ez dala erregistrau Bizkaibusek nabarmen egin dauenik okerrera, ibilgailuen mantentzeari eta goereari lotutako datuei jagokonez.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Gómez Viar. En el turno de réplicas, señor Méndez Urigoitia, tiene usted la palabra.

El Sr. **MÉNDEZ URIGOITIA** jaunak: Sí, muchas gracias de nuevo, señora Presidenta. Muchas gracias también al diputado Gómez Viar por la respuesta facilitada.

En primer lugar, y para comenzar este mi segundo turno, quiero mostrar mi solidaridad desde mi grupo, desde EH Bildu, al colectivo trabajador de Bizkaibus Avanza Durangaldea, que hoy se ha movilizado ante esta casa de juntas...

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Señor Méndez Urigoitia, debo pedirle también a usted que se centre en el tema.

El Sr. **MÉNDEZ URIGOITIA** jaunak: Sí, únicamente es mostrar nuestra solidaridad; creo que tiene cabida, pero bueno.

Bueno, desde luego, en base a los datos que usted nos ha facilitado,

nos ha manifestado el recorrido de los últimos años, pero no ha facilitado datos concretos en relación a lo que ha sucedido durante los últimos meses, que es lo que mencionábamos en la pregunta.

Izan be, badaukazu EMB eta Avanza Durangaldea enpresei jagokezan matxuren barri, nire taldeak eskatu deusulako eta, gainera, zeuk bialdu deuskuzulako. Datu zehatzak emongo deusudaz, eta, gero, zuk perzeptinoa, galdeketak jarri ahal deuskuzuz edo ehunekoz berba egin zeinkigu.

Emon deuskuzuzan datuetan, 2021eko zemendiaren 1etik aurtengo urtarrilaren 31ra arteko datuetan, Ezkerraldea-Meatzaldea Bus-eko EMBren kasuan, 555 gorabehera; horreetatik 216 ibilgailuk ez leukie Ibilgailuen Azterketa Teknikoa pasauko. Eta 339 matxura; matxura horreekaitik autobusak kendu egin dira zerbitzutik. Itzuliak galtzea, lehen esan doguna. Zerbitzua galtzea.

Egunean 3 zerbitzu baino gehiago erretiretan dira matxurakaitik, ia 4 zerbitzu egunean. Portzentaietan ez dakit zenbat dan, baina autobus hori toketan jakon personearentzat astakeria hutsa da, eta hori ez zan gertatzen orain dala 5, 6, edo 7 urte.

Avanza Durangaldeari erreparau ezkerro, kopurua antzekoa da. Datuak atzo bertan jaso genduzan, guri emoteko beti azken egunera arte prisaz zabilzelako, eta ezin izan dot sano azterketa sakonik egin, baina ikusi dot gitxienez 175 itzuli, 175 ibilbide denpora-tarte berean, 3 hilebetean, eta horrek esan gura dau, tira, ezin izan dirala emon, eta hori %1,9 da. Beste emokidadun horretan egunean bi zerbitzu galtzen ari dira matxurakaitik edo erreserbako autobusik ez izateagaitik.

Ez dozuz datu horreek partekatuko, baina erabiltzaileen eta beharginen kexak justifikauta dagoz eta, gure eretxian, kexa horreek sortzen dira batez be zuzentzeko mantentzerik egiten ez dalako, edo mantentze eskasa egiten dalako, beharbada enpresa emokidadunen tailerretan beharginik be ez dagoalako, egin deusudan galderan jaso dodan lez.

Zure sailak eta zuk zeuk ezagutzen dozue egoera hori, SAEko datuek, esan dozun moduan, halan jasoten dabelako. Aldundiak zerbitzua ikuskatu dagian ardurea daukazu, eta, beraz, enpresa emokidadunen kontrola eta ikuskapena bermatzea eskatzen deusugu.

Eta gainera, gogorarazo gura neuskizu, ondo dakizunez, emokidadun horreek urtean diru-kopuru handia jasoten dabela: 112 milioi euro, zure sailaren aurrekontuaren %60, eta Bizkaiko Foru Aldundiko sailen aurrekontu guztiaren %8.

Y finalizo con esto. Desde EH Bildu le agradecemos que se garantice la fiabilidad y el mantenimiento del servicio de Bizkaibus, puesto que esa es la base de un servicio público de transporte de calidad.

Sin más, muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Méndez Urigoitia. Y en el turno de réplicas, el representante de la Diputación, señor Gómez Viar, tiene usted la palabra.

El Sr. **GÓMEZ VIAR** jaunak: Bueno, Méndez jauna, zera esan behar deusut...

Tira, eskatzen deustazuezan datuak beti emoten deutsuedaz. Eta, jakina, eskatzen deuskuzuezan datuen kopuru ikaragarria, ba emon egiten deutsuegu. Nik ez deutsuet azken egunean emoten. Datu horreek emoterakoan nik dinotsuedana da 2016-2017-2018-2019-2020 eta 2021 urteetako batez bestekoa egin dodala. Hau da, jakina, itzuliak galdu egin dirala dinostazu. Jakina, ez dinostazu egiten diran milaka itzuliak aintzat hartuta ze portzentaia dan. Hori da esan behar dana. Nik neuk ez dakit. Galdetzen badeustazu, ba, alderatu egin geinke, baina emoten diran itzulietan bi galtzen dirala esatea, tira...

Hau da, barriro esango deutsut. Barruntau dogun gauza bakarra da arazo batzuk izan dirala Bermeon eta Avanza Durangaldean, urriaren 3an izan zan sutearen ondorioz. Hurrengo egunean zerbitzu osoa atera zan (%100). Eta arazo batzuk izan doguz IAT gaintitu ez daben autobus batzukaz, gainerako emokidadunetatik 10 urtetik gorako autobusak hartu behar izan diralako. Baina esan behar deutsut daborduko 5 autobus erosi dirala, eta apirilean beste 3 helduko dirala, abuztuan 5, eta 4 gehiago, eta irailean beste bat. Hau da, kalidadea ondo egiaztauta dagoala uste dot.

Muchas gracias.

Ez daukat gehiagorako astirik.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Gómez Viar.

Y una vez concluido el Orden del Día, finaliza también esta Sesión Plenaria. Que tengan todos/as un buen día.

Batzarra 12:45ean amaitu da.

Se levanta la sesión a las 12:45 horas.